

TARTU ÜLIKOOL

Sotsiaalteaduste valdkond

Johan Skytte poliitikauuringute instituut

**BALTI RIIKIDE KUI EUROOPA LIIDU
LIIKMESRIIKIDE ÜHISKUVANDI MUUTUS
VENEMAA MEEDIAKANALITES AASTATEL
2004-2018**

Bakalaureusetöö

t

Autor: Kristina Kirpitšjova

Juhendaja: Heiko Pääbo, PhD

Tartu 2020

Olen koostanud töö iseseisvalt. Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite seisukohad, ning kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

Kristina Kirpitsjova 18.05.2020

Kaitsmine toimub/kuupäev/ kell/kellaaeg/
...../aadress/ auditooriumis/number/.

Retsensent: /nimi/ (...../teaduskraad/),
..... /amet/

LÜHIKOKKUVÕTTE

Võib jälgida, et tänapäeval meedia mängib olulist rolli rahvusvaheliste suhete korrastamise juures. Antud bakalaureusetöö analüüsib Balti riikide kui Euroopa Liidu liikmesriikide ühiskuvandi muutust Venemaa meediakanalites aastatel 2004-2018. Allikate valik põhines eeldusel, et meediakanalid eristusid oma seisukoha poolest. Antud põhjusel analüüsi jaoks oli valitud üks riiklik (RIA) ja üks opositsiooniline (Kommersant) meediakanal.

Meediatekstide kvalitatiivse sisuanalüüsi juures lähtuti raamistamise kontseptsioonist, kuna viimane on kõige uuem ja hetkel vähem uuritud meediaefekt poliitilises kommunikatsioonis. Uuringu jaoks oli selekteeritud 108 artiklit RIA-st ning 107 artiklit Kommersantist.

Töö toob esile peamised meediaraamid, mida iga meediakanal kasutab Baltimaade kajastamise juures. Tuvastati kaks meediaraamide rühma. Esimene rühm pöördus Balti riikide mõiste kasutusvormide analüüsimisele. Teine rühm uuris raame lähtuvalt teemast. Samuti töö uuringusuund võimaldas uurida Balti faktori olemust Vene meediakanalite perspektiivist.

Analüüsis selgus, et uuritavas ajavahemikus riiklik meediakanal transleeris Balti riike kõige tihedamini negatiivselt. Opositsioonilise meediakanal lähtus aga neutraalsest hoiakust. Samuti tuvastati kolm meediaraami, mida uuritavas perioodis transleerisid mõlemad meediakanalid Balti riikide kajastamise juures. Balti riigid kui 1) vene elanikkonna õiguste rikkujad 2) Nord Streami projekti vastased 3) Venemaa vastu kehtestatud sanktsioonide tugevad pooldajad.

Pöördudes Balti riikide mõiste kasutusvormidele leiti, et mõlemad meediakanalid 1) eelistasid Baltimaade täheldamiseks kasutada sõna „Pribaltika“ 2) kõige rohkem käsitlesid liikmesriike koos Poolaga, Venemaaga ning USA-ga.

SISUKORD

Lühikokkuvõtte	3
Sissejuhatus.....	6
1. Meedia olemus ja mõju avalikusele	8
1.1 Meedia mõiste	8
1.2 Meedia mõju.....	9
1.3 Raamistamine kui uuritav meediaefekt	11
1.4 Riigi kuvandi mõiste ja selle olemus meedias	13
2. Balti riigid kui peamine uuringuperspektiiv	15
2.1 Balti riikide mõiste ja selle erikäsitus Venemaal	15
2.2 Balti riikide ja Venemaa suhete taust.....	16
2.3 Balti riigid Euroopa Liidus	18
2.4 Balti riigid Euroopa Liidu ja Venemaa vahel	20
3. Metoodika	23
3.1 Andmete taust	23
3.1.1 RIA tutvustus	24
3.1.2 Kommersanti tutvustus	24
3.2 Meetodi ja valimi tutvustamine	25
3.3 Kodeerimise printsiip.....	26
4. RIA Tulemused.....	28
4.1 Balti riikide mõiste kajastamisega seotud meediaraamid	29
4.2 Temaatilised meediaraamid	31
4.2.1 Poliitilised meediaraamid.....	32
4.2.2 Majanduslikud meediaraamid	35
4.2.3 Julgeolekulased meediaraamid	36

4.3 Balti faktor	36
5.Kommersanti tulemused	39
5.1 Balti riikide mõiste kajastamisega seotud meediaraamid	40
5.2 Temaatilised meediaraamid	42
5.2.1 Poliitilised meediaraamid.....	42
5.2.2 Majanduslikud meediaraamid	44
5.2.3 Julgeolekualased meediaraamid.....	45
5.3 Balti faktor	45
6 Meediakanalite võrdlus.....	47
Kokkuvõtte.....	52
Kasutatud kirjandus	53
Lisad.....	59
Lisa 1. Neuman ja Guggenheim meediaefektide jaotus (Neuman & Guggenheim, 2011, lk 175-176).....	59
Lisa 2. Raamistamise riistad (Linström & Marais, 2012, lk 33).....	60
Lisa 3. Koodipuu.....	61
Lisa 3. Kasutatud artiklid (RIA)	69
Lisa 4. Kasutatud artiklid (Kommersant).....	81
Summary	97

SISSEJUHATUS

Tänapäeval on meedial oluline roll avalikkuse teadvuse kujunemisel. Igas riigis ja üldiselt maailmas toimuvate kõige olulisemate nähtuste ja sündmuste tajumine ja tõlgendamine toimub meediakanalite kaudu. Sellega seoses kaasaegsele ühiskonnale on iseloomulik, et poliitilises süsteemis on meedia muutunud peamiseks kanaliks teabe edastamiseks.

Antud töö uurimisprobleemi tähelepanu koondub Venemaa, Balti riikide ja Euroopa Liidu poliitilise kommunikatsiooni keerukusele meedia näitel. Aastatel 1991-2004 Balti riikide tegutsemine tihti kerkis esile Venemaa informumis. Peale Nõukogude Liidu lagunemist aastal 1991 Baltimaade kuvand avalikkuses oli suuremal määral seotud Venemaaga, sellega seoses peale taasiseseisvumist väljendasid Balti riigid kindlad soovi liikuda Euroopa poole ning distantseeruda Venemaa mõjust (Kempe, 2005). Antud eesmärk oli osaliselt saavutatud aastal 2004, kui Eesti, Läti ja Leedu ühinesid NATO-ga ning hiljem ka Euroopa Liiduga. Peale Balti riikide koostoimimist läänenaabritega oli vene meedias antud ajavahemikus samuti levinud kajastamiseks järgmised teemad - Baltimaade suhted NATO-ga, vene keele üldine kasutus Balti riikides ning vene elanikkonna väljaränne Baltimaadest (Симонян, 2004, lk 411-415). Vaatamata teemade mitmepalgelisusele oli üldine Balti riikide kuvand aastatel 1991-2004 Venemaa meedias pigem negatiivne, kuna info edastamine oli ühekülgne ning positiivse teabe esitamine toimus harva ja ebaühtlaselt (Денисенко, 2013, lk 123). Analüüsides antud nähtust oli tuvastatud, et vene meediakanalid tihti kasutasid kahepoolseid standarte esitades mitte ainult Balti riike, vaid postsovetlikku ruumi tervikuna (Симонян, 2004, lk 411). Sama autor seletab antud asjaolu väitega, et teabe edastamise jaoks kasutatakse Venemaal nii nimetatud „ideoloogiliste templete komplekti“, mis oluliselt mõjutab riigis kättesaadavat informatsiooni (Симонян, 2004, lk 47).

Eeltoodud tekst lühidalt kirjeldas Balti riikide ühiskuvandit Venemaa meedias aastatel 1991-2004. Antud teema näitab kui aktuaalne, tähtis ja keeruline on poliitilise kommunikatsioon rahvusvahelisel areenil. Jälgides Venemaa ja Balti riikide suhteid võib väita, et meedia mõju igapäevaga ainult kasvab ning muutub kujundavaks jõuks rahvusvaheliste suhete korrastamisel. Sellega seoses antud bakalaureusetöö soovib kaardistada ja analüüsida, kuidas muutus Balti riikide kui Euroopa Liidu liikmesriikide ühiskuvand välja valitud Venemaa meediakanalites aastatel 2004-2018. Töö põhieesmärgiks on tuvastada, kuidas presenteeritakse Venemaal Balti riikide ühistegevust Euroopa Liidus valitud ajaperioodil. Eesmärgi

saavutamiseks töö esimene osa koostab teoreetilist raamistiku, mis määratleb, kuidas saavad üldiselt Venemaa meediakanalid mõjutada välja valitud riikide ühiskuvandit. Teoreetilise raamistiku analüüsi põhiohk koondub meedia sõnumite raamistamise kontseptsioonile. Töö teine osa vaatleb antud mõju väljendamist valitud Venemaa meediakanalite näitel. Analüüsi keskmeks koonduvad olema kaks Venemaa digitaalsed meediakanalid - RIA ja Kommersant. Antud töö jaoks allikate valik põhines eeldusel, et meediakanalid erinesid oma seisukoha poolest, sellega seoses oli valitud üks riiklik ja üks opositsiooniline meediakanal. Valitud meediakanalite alusel töö 1) eritleb peamised raamid, mida Venemaa meediakanalid transleerivad Balti riikide ühistegutsemise kohta Euroopa Liidus 2) hindab, kuidas muutus Balti riikide ühiskuvand aastatel 2004-2018 3) analüüsib erialases kirjanduses leiduva noormääratluse Balti faktori olemust Vene meediakanalite perspektiivist 4) võrdleb ja analüüsib välja valitud meediakanalite seisukohalisi erinevusi Balti riikide ühiskuvandi näitel.

1. MEEDIA OLEMUS JA MÕJU AVALIKUSELE

Tänapäeva ühiskonnas mõistetakse meediat tavaliselt massikommunikatsioonina. Kuigi erialane kirjandus käsitleb massisuhtlust ainult üheks meedia dimensiooniks, pöörates tähelepanu antud mõiste mitmepalgelisusele. Sellega seoses tutvustab järgnev tekstiosa meedia nähtust üldiselt, analüüsib meedia kui mõiste peamised arenguetapid ning toob välja teema peamised määratlused.

Fortner ja Fartner (2014, lk 21) toovad välja kaks peamist tegurit, mis põhjustavad meedia teema laialivalguvust 1) meedia tegutsemine toimub erinevate poliitiliste ja kultuuriliste süsteemide all 2) meedia uurimise jaoks esineb mitmeid metodoloogilisi lähenemisi. Vaatamata sellele, et eeltoodud tegurid raskendavad meedia uuringuid ja põhjustavad akadeemilises kirjanduses mitmeid erikäsitusi, toovad autorid välja ühe meedia põhimääratluse - „meedia ei saa tegutseda ilma inimese olemusoluta, sellega seoses on ta inimesest sõltuv“ (Fortner & Fartner, 2014, lk 21).

1.1 Meedia mõiste

Tänapäeva meedia mõiste kujunemisest toob Laughey (2007, lk 4) välja kolm peamist arenguetappi - ajalooline, tehnoloogiline ja kapitalistlik. Ajalooline etapp keskendub meedia mõiste esialgsele tähendusele meedium (ingl medium), mida esialgselt määrati keskseks tasandiks objekti (saaja) ja subjekti vahel (saatja) (Laughey, 2007, lk 4) (Fortner & Fartner, 2014). Järgnev tehnoloogiline areng andis meediakanalile uue lisandväärtuse muutes selle peamiseks kommutatsioonivahendiks (Laughey, 2007, lk 5). Iseenesest meedia kirjeldamise jooksul tihti tuuakse esile kommunikatsiooniprotsessi tähtsust (Bryant, Thompson, & Finklea, 2012) (Chunawalla, 2010) (Fortner & Fartner, 2014). Oma lihtsal kujul kommutatsioon väljendab tegevust, kus saatja edastab saajale teatud sõnumi (Bryant, Thompson, & Finklea, 2012, lk 6). Eeltoodud mõiste oli aluseks meedia teooria kujunemisele, mida kirjeldatakse kui süstemaatilist viisi sellest, kuidas kommunikatsiooni protsess meedias toimub (Laughey, 2007, lk 4-5). Teooria oli aluseks meedias välja kujunenutele kommunikatsiooniprotsessi vormidele sealhulgas ka massikommunikatsioonile. Antud põhjusel mõistetakse meediat massikommunikatsiooni vahendina (Chunawalla, 2010, lk 6) (Oxford English Dictionary, 2020). Viimast tasandit meedia kirjeldamise jooksul kutsub Laughey kapitalistilistlikus.

Sarnast lähenemist kasutab ka Denzini. Tema arvamusel meedia tänapäevased eesmärgid on muutunud rohkem „tarbijale orienteerituks“ (Denzin, 2014, lk 74). Autori arvates tänapäevased meedia eesmärgid on 1) muuta inimesi meedia tarbijateks 2) uurida inimeste tarbimisharjumusi, lähtudes nende poliitilist süsteemist ja normidest 3) jälgida ja juhtida avalikku arvamust, mis toetab strateegilist riigi poliitikat 4) piirata avalikkuse teadvust asjaolust, et tänapäeval muutub publik ka „meedia tooteks“ (Denzin, 2014, lk 74).

1.2 Meedia mõju

Meedia süsteemi määratakse produktina, mis on välja kujunenud mitmete põlvkonnade jooksul ajaloolise ja kultuurilise tausta alusel (Fortner & Fartner, 2014) (Bryant, Thompson, & Finklea, 2012). Tänapäevased meediaruumid ei ole ainult infoedastajad, vaid nad muudavad ka oma sõnumeid kujundavaks jõuks. Meedia eripära seisneb võimes pöörduda otse avalikkuse poole, möödudes sellistest ühiskonna traditsioonilistest institutsioonidest nagu kool, pere, kirik, erakonnad ja organisatsioonid (Марущак, 2012, lk 93). Näiteks massikommunikatsiooni üks eripära ja jõud väljendab nähtus, kus üks meediakanal edastab sama teavet suure hulgale eritaustaga inimestele (Bryant, Thompson, & Finklea, 2012, lk 5). Antud põhjusel erialane kirjandus pöörab kõige rohkem tähelepanu küsimusele, millist mõju avaldab meedia sotsiaalsetele ja poliitilistele väljunditele ja kui lai see mõju on (Arias, 2019) (Boomgaarden & Song, 2019).

Meedia mõju tuvastamiseks kasutatakse sageli meediaefekte. Meediaefekti kirjeldatakse avalikkuse reaktsioonina meediast edastatud teabele (Arias, 2019) (Bryant, Thompson, & Finklea, 2012) (Potter, 2012). Laughey (2007, lk 20) määratleb laiemalt meediaefekti kui teooriat, mis tegeleb kõikidega protsesside uurimisega, mis toimuvad meedia ja inimese vahel. Potter (2012, lk 36) toob välja teatud efektide omadused, millele paljud autorid oma uuringutes tähelepanu pööravad. Need on (Potter, 2012, lk 36)

- efekti mõju ajaline väärtus (lühiajaline või pikaajaline)
- efekti kasutamise kestus (ajutine või püsiv)
- efekti valentsus (negatiivne või positiivne)
- publiku käitumise muutuse nähtus
- efekti kasutamise eesmärk või kavatsus
- efekti mõju tase (mikro või makro)

- efekti otsene ja/või kaude mõju
- efekti nii nimetatud manifestatsioon (jälgitav või latentne)

Efektide teoreetiliste esitusviise leidub erinevates allikates päris mitu. Käesolevas töös valiti välja need, mis on levinumad ja aitavad kaasa töös käsitletavate teemade analüüsimisele.

Esimene jaotusviis pöörab oma tähelepanu meediaefektide mõju tuvastamiseks ja hindamiseks konkreetsetele uurimistasanditele. Peamiselt käsitletakse indiviidile orienteeritud meediaefekti ehk mikrotasandit ning ühiskonnale orienteeritud meediaefekti ehk makrotasandit (Boomgaarden & Song, 2019) (Potter, 2012, lk 47). Arias (2019, lk 564-565) seletab, et individuaalse tasandi meediaefekti mehhanismi peamine jõud väljendub veenmisel, mis muudab indiviidi õpiprotsessi, väärtusi ja uskumusi. Makrotasandil teabe edastamise mehhanism keskendub ühiste teadmise, normide ja tegude loomisele avalikkuses (Arias, 2019, lk 564-565). Edasine uurimistasandite käsitusviis erinevate autorite puhul eristub. Näiteks Potter (2012, lk 47) jagab ja hindab meediaefekte kahe aspekti järgi teatud tasandite uurimise juures - efekti tüüp (kognitiivsed, veendumuslikud, hoiakualased, afektiivsed, füsioloogilised ja käitumuslikud) ning efekti funktsioon (uue info omandamine, info käivitamine, info muutmine, info juurutamine).

Teine meediaefektide käsitusviis vaatab efekti teoreetilisi lähenemisi maailma üldise arengu perspektiivist. Näiteks Neuman ja Guggenheim jagavad olemasolevaid efekti teoreetilisi lähenemisi 6 ajaloolise etapi (Neuman & Guggenheim, 2011, lk 175-176)(Lisa 1).

- veenmisteoriad (1944–1963) – indiviidi suhtumine ja käitumise muutus
- aktiivse vaatajaskonna teooriad (1944–1986) – „aktiivse publiku“ nähtus, tähelepanu hoidmise oskus
- sotsiaalsed taustteooriad (1955–1983) – inimeste vaheline suhtlus ja teineteise mõjutamise oskus
- ühiskonna- ja meediateooriad (1933–1978) – pikaajaliste efektide olemus ja mõju
- tõlgendavate efektide teooriad (1972–1987) – inimeste hoiakud ja arusaamad, nende olemus ja muutus sügavamal tasandil (silmapaistvus, ligipääsutus, hoiakute struktuurid)
- uued meediateooriad (1996-) - kahe-suunalise kommunikatsiooni arendamine, digivõrgustik, valiku laienemine teave kontekstis

Käesolev teoreetiline käsitus lähtub arusaamast, et ajaloo jooksul efektide mõju hindamine liigub indiviidi suhtes järjest sügavamale tasandile. Üldise „ühiskonnale orienteeritud

mõjutamise “ suuna asemele tulevad põhjalikumad uuringud inimese sees toimuvate kognitiivsete protsesside kohta.

Jätkates poliitilise kommunikatsiooniga suur osa teadlasi uurib kolme teoreetilist lähenemist meedia mõju kirjeldamiseks (Scheufele & Tewksbury, 2007).

Nendeks on

- päevakorra paigutamine ehk teemade tõstatamine ja esile toomine (ing.k: agenda-setting)
- praimimine ehk teemade rõhutamine ja käivitamine teiste arvelt (ing.k: priming)
- teatud sõnumite raamistamine (ing.k: framing).

Neuman ja Guggenheimi käsitluses defineeritud meediaefektid kuuluvad tõlgendavate teooriate alla (Neuman & Guggenheim, 2011, lk 175-176) (Lisa 1). Siiaamaani kõige suurem vastuolu nende kontseptsioonide käsitlemisel seisneb nende koostoimimises. Esimene koolkond autoreid arvavad, et antud efektide kasutamine toimub käsikäes, teine koolkond aga kajastab raamistamist kui sõltumatu protsessi teistest kahest kontseptsioonist (Scheufele & Iyengar, 2012, lk 10-11).

Peamine asjaolu, mis kinnitab esimese koolkonna arvamust seisneb selles, et päevakorra paigutamine ning praimimine kui kontseptsioonid tegelevad teave silmapaistvusega, raamistamine suuremas osas pöörab oma tähelepanu teave kohandamise protsessile (Scheufele & Iyengar, 2012, lk 8). Teine koolkond lähtub seisukohast, et efektide peamine sarnasus ja eelis teistest meediaefektidest seisneb selles, et kõik kolm keskenduvad inimese kognitiivsete protsessidele. Kognitiivsete protsesside arusaamine võimaldavad efektiivsemalt suunata meediastiimulid avalikusesse.

1.3 Raamistamine kui uuritav meediaefekt

Antud töö raames peamiselt tegeletakse raamistamise kontseptsiooniga, kuna viimane on kõige uuem ja hetkel vähem uuritud meediaefekt poliitilises kommunikatsioonis. Raamistamist võib üldiselt kirjeldada kahe märksõnaga valik (ingl selection) ja nähtavus (ingl salience). Käesoleva meetodi efekti eesmärk on valida tajutavast reaalsusest teatud aspektid ja muuta need edastavas tekstis silmatorkavamaks sellisel viisil, mis edendaks konkreetse probleemi või nähtuse määratlust, põhjusliku tõlgendamist, hinnangu andmist ja / või kirjeldatud objekti käsitlemise soovitusi (Entman, 1993, lk 52). Kontseptsioon põhineb eeldusel, et see, kuidas

mõnda teemat iseloomustatakse uudiste ülekannetes, võib mõjutada seda, kuidas publik seda mõistab (Scheufele & Tewksbury, 2007, lk 12). Käsitus pakub kontekstipõhilist selgitust poliitiliste veendumuste ja hoiakute muutustele, selle tulemusel raamimismõjud mõjutavad käitumist või suhtumist, mis ei tulene mitte kommunikatsiooni erinevustest, vaid pigem erinevustest selles, kuidas antud teavet avalikus diskursuses esitletakse või kujundatakse (Scheufele & Iyengar, 2012, lk 1).

Scheufel (1999, lk 115-117) toob välja tegurit, mis seletavad raamide kasutamist meedias, need on

- sotsiaalsed normid ja väärtused
- organisatsiooniline keskkond ja piirangud
- huvigruppide surve
- ajakirjandusliku töö rutiin
- ajakirjanike endi ideoloogilised või poliitilised suundumused

Eeltoodud tegurite alusel Scheufel (1999, lk 115-117) määratleb raamistamise elutsükli suletuks protsessiks. Pärast meediaraamide loomisprotsessi (ingl frame building), edastatakse neid publikule (ingl frame setting). Tulemuseks tekkivad inimestel individuaalsed raamid, mis omakorda määravad suuresti inimese poliitilise käitumise ja suhtumise toimuvasse, mis lõpuks muudavad ka ajakirjanikke individuaalseid raame, kuna viimased on samuti antud ühiskonna liikmed (Scheufele, 1999, lk 115-117).

Noshina (2007, lk 134) toob välja teatud tegurid, mida kõige rohkem käsitletakse meediaraamide määratlemise juures (Noshina, 2007, lk 134)

- meediumiraamid võivad mängida olulist rolli sündmuse või teema vastuseisu stimuleerimisel või toetamisel
- meediumiraamid soodustavad moraalset otsustamist, põhjusliku tõlgendamist ja meedias kajastatavatele probleemide lahendamise / lahenduse leidmise kohta
- meediumiraamid esindavad üldiselt konkreetset ideoloogiat
- meediumiraamid väljenduvad atraktiivsete sõnade, metafooride ja fraaside kaudu ning aitavad samuti kindlaks teha sündmuse või teema kajastamise "tooni"

Eeltoodud tegurid kirjeldavad raamide olemust ja erinevaid esinemisviise meediatekstides praktilisemal tasemel. Meediaraamide struktuuri arusaamine hiljemalt lihtsustab nende tuvastamist kvalitatiivse sisusanalüüsi juures.

1.4 Riigi kuvandi mõiste ja selle olemus meedias

Eesti keele seletavas sõnaraamatus mõistet „kuvand“ kirjeldatakse kui “kujutluspilti” (EKI, 2009). Pöördudes avaliku kuvandi definitsioonile siis Oxfordi sõnaraamat kasutab määratlus kui „teiste teadvusesse teatud kujutluspilti loomine kõne või kirja teel“ (Oxford English Dictionary, 2019).

Käesolev töö uurib Balti riikide kui Euroopa Liidu liikmesriikide ühiskuvandit Vene meedias aastatel 2004-2018. Erialane kirjandus tuvastab, et kuvandi analüüsi on võimalik rakendada mitmete vaatenurkade all. Antud töö raames võetakse aluseks riigi kuvandi dimensiooni, kuna viimane võimaldab kõige paremini uurida Balti riikide ühiskuvandi olemust ja muutust just poliitilises kontekstis.

Kui uurida spetsiifiliselt riigi kuvandi mõisted avalikkuses võib jälgida termini mitmetähenduslikust. Näiteks Kunczik (2003, lk 412) oma artiklis määratleb, et riigi kuvand on „kognitiivne kujutluspilt, mida inimene omab mingi riigi kohta“ (Kunczik, 2003, lk 42). Ajakirjanduslikus terminoloogias muutuv siseriiklikus, piirkondlikus ja rahvusvahelises stsenaariumis saab riigi kuvandit määratleda poliitiliste, majanduslike, sõjaliste, diplomaatiliste ja religioossete tingimuste kaudu (Noshina, 2007, lk 137).

Riigi kuvandi määratlusi on uuritud mitmes valdkonnas, kuid samas olulist kirjanduse kogumit saab süstematiseerida, eristades nelja riigi kuvandi uuringusuunda: ettevõtlusõpe, sotsiaalpsühholoogia, politoloogia ja kommunikatsiooniteadus (Buhmann & Ingenhoff, 2015). Kuna antud töö uurib riigi kuvandit meedias siis analüüsi jooksul pühendatakse kõige rohkem tähelepanu mõiste määratlemisel kommunikatsiooni teaduses, mis on peamiselt keskendunud riigi kujutluspildi esitamisega meediakanalites (Buhmann & Ingenhoff, 2015, lk 108).

Riigi kuvandi analüüs kommunikatsiooni juhtimise vaatenurgast avab kolm põhilist ja omavahel seotud analüüsitaset: riigi identiteet, riigi kohta käivat rahvusvahelise tasandil olevat protsessid ning avalikkuses kujunenud arvamused ja hoiakud riigi suhtes (Buhmann & Ingenhoff, 2015, lk 108-109). Jain ja Winner (2013, lk 111) oma töös toetavad, et inimeste hoiakud riigi vastu tulenevad nende otsestest ja / või kaudsetest kokkupuutumist kogemustest riigiga. Inimeste kaudsed kogemused riigi kohta tulenevad sageli meedialt saadud teabel (Jain & Winner, 2013, lk 111).

Käesoleva töö raames uuritakse riikide ühiskuvandit rakendades meediaraamide analüüsi. Noshina (2007, lk 131) määratleb, et raamistamine on oluline riigi kuvandi protsessi loomisel, kuna kontseptsiooni analüütiline tehnoloogia on uurida ja seletada, kuidas meedia defineerib avalikkuse jaoks erinevaid väljaandeid. Antud juhul töö soovib teadvustada, milliseid raame kasutab Vene meedia edastades teavet seoses Balti riikide ühistegutsemisega Euroopa Liidus. Riigi kuvandi määratlus ja esile toodud analüüsisasemed seletavad Balti riikide ühiskuvandi võimaliku struktuuri Vene avalikkuses. Sellega seoses mõiste võimaldab luua aluse, millest lähtuda meediaraamide analüüsi juures.

2. BALTI RIIGID KUI PEAMINE UURINGUPERSPEKTIIV

Nagu oli esile toodud käesolev töö uurib Balti riikide kui Euroopa Liidu liikmesriikide ühiskuvandi muutus Vene meediakanalites aastatel 2004-2018. Uurimisülesande täitmiseks järgmine peatükk esiteks pöörab oma tähelepanu mõistele „Balti riigid“ tuues esile Vene kirjanduses oleva erikäsitluse, teiseks tutvustab Baltimaade ja Venemaa suhete tausta 20 ja 21 sajandi jooksul ning viimaselt keskendub liikmesriikidele Euroopa Liidus.

2.1 Balti riikide mõiste ja selle erikäsitus Venemaal

Erialane kirjandus ja meedia tuvastab, et Balti riikide mõiste leidis ajaloo jooksul mitmeid struktuurseid muutusi. Näiteks võib märkida, et suur osa teadlasi defineerides „Balti riike“ käsitlevad erinevaid Läänemere piirkonnas asuvaid riikide gruppe. Gerner (2012) uurides termini olemus inglise keeles toob esile määratlused „Baltic States“ ja „Baltic states“. Oma artiklis autor rõhutab, et antud väljendid omavad akadeemilises kirjanduses kahte erinevat tähendust - esimese ütluse alla reeglina kuuluvad Eesti, Läti, Leedu, teine teoreetiliselt määrab Läänemerega piirnevaid riike, kuid tihti on teatud rühmituse ingliskeelne väljend „Läänemere piirkond“ (ingl the Baltic Sea region) (Gerner, 2012). Antud töös kasutatakse Balti riikide esimest määratlust, millega käsitletakse kolme riike – Eesti, Läti ja Leedu.

Lamoreaux ja Gabreath (2008) seletavad käesoleva mõiste kujunemist kahe teguriga. Esiteks pöörduvad autorid riikide geopoliitilisele asukohale - „Tänapäevased Balti riigid kujundavad teatud piiri Lääne ja Ida vahel, seega võib kutsuda neid geograafiliseks keskpunktiks, kus kohtuvad Põhjamaade, Baltimaade, Kesk-Euroopa ja Venemaa kultuurid“ (Galbreath & Lamoreaux, 2008, lk 2). Teiseks tuuakse esile Eesti, Läti ja Leedu ajaloolise tausta mõju, tuvastades riikide sarnast teekonda 20 ja 21. sajandi vältel (Galbreath & Lamoreaux, 2008) (Шамшиев, 2016). Venemaa Balti Uuringute Assotsiatsiooni president Meževitš rõhutas Šamzievi (2016) intervjuus, et - „Esialgselt Balti riikide alla kuulusid Soome, Eesti ja Läti, kuid mitte Leedu, mida peeti koos Poolaga Kesk-Euroopa riigina, kuigi pärast esimest iseseisvumist, Nõukogude Liiduga „ühinemist“ ja sealt väljumist moodustus ühtne ajalooline kontseptsioon, mis koosnes kolmest riigist“ (Шамшиев, 2016).

Tihti Venemaal kasutatakse Balti riikide tähistamiseks sõna „Pribaltika“. Kuigi siamaani tekitab väljend Eesti, Läti ja Leedu avalikkuses teravaid diskussioone seoses arvamusega, et niiviisi Venemaa ei aktsepteeri Balti riikide suveräänsust. Simonjan (2003, lk 61) tuvastab, et käesolev termin tuleneb veel Venemaa keisririigi sõnavarast ning on tugevalt juurutatud Vene avalikkuses. Sarnast arvamusest lähtub ka intervjuus Meževitš, rõhutades, et „Pribaltika“ termini kasutuse eesmärk ei ole tänapäeval pahameelne, vaid tuleneb vene keele kasutuse normides ja harjumustest (Шамшиев, 2016).

2.2 Balti riikide ja Venemaa suhete taust

Balti riikide ja Venemaa suhete nähtus on hea näide sellest, kuidas riigid eksisteerivad kindlas ruumis, mida määratlevad geograafilised, ajaloolised ja kultuurilised kogemused. Ruumides toimuvad muutused mõjutavad riikide poliitilisi protsesse, suhteid naabritega ja geopoliitilist orientatsiooni (Sleivyte, 2012, lk 152)

Balti riikide tänapäevast orientatsiooni seletatakse tihti asjaoluga, et riigid olid sageli suurriikide poliitika ohvrid. Nende ajalooline kuvand ja saatus oli oma suuremal määral seotud selle ebaõnnestunud geograafilise asukohaga (Alston & Sharp, 2011) (Sleivyte, 2012). Sleivyte (2012, lk 153) oma raamatus seletab, et 20 sajandi jooksul Balti riigid kogesid tervet „väikeriigi“ arengutsüklit – Venemaalt kui suure naabri alt vabanemine pärast Esimest maailmasõda, lühiajaline iseseisvusperiood Esimese ja Teise maailmasõja vahel, okupatsioon Nõukogude Liidu (1940–1990) ja Saksamaa poolt (1941–1944) kuni iseseisvuse taastamiseni (1991). Peale Nõukogude Liidu lagunemist aastal 1991 Baltimaade kuvand avalikkuses oli suuremal määral seotud Venemaaga, sellega seoses peale taasiseseisvumist väljendasid Balti riigid kindlad soovi liikuda Euroopa poole ning distantseeruda Venemaa mõjust (Kempe, 2005) (Perchoc, 2019). Antud eesmärk oli osaliselt saavutatud aastal 2004, kui Eesti, Läti ja Leedu ühinesid NATO-ga ning hiljem ka Euroopa Liiduga (Perchoc, 2019). Balti riikide ühinemine Euroopa Liiduga ja NATO-ga põhiline kavatsus oli tasakaalustada Eesti, Läti ja Leedu seisundit Venemaa ees, et tagada paremat ja efektiivsemat koostööd riikide vahel (Sleivyte, 2012) (Ehin & Berg, 2009).

Erialane kirjandus aina tihedamini toob esile riikide ajaloolise tausta tähtsust, pöörates kõige rohkem tähelepanu kollektiivse mälu olemusele (Onken, 2007) (Lamoreaux J. W., 2014) (Perchoc, 2019). Näiteks Onken (2007, lk 3) määrab eeltoodud tegurite olulisust just Balti-Vene poliitiliste suhete kontekstis. Üheks näidesündmuseks käsitleb autor Võidupüha

tähistamist aastal 2005. Eesti ja Leedu presidendid ei avaldanud soovi külastada Moskvast toimunud paraadi, Läti president kasutas võimalust, et pöörata avalikkuse tähelepanu Molotov-Ribbentropi paktile (Onken, 2007) (Ehin & Berg, 2009) (Sleivyte, 2012). Mineviku erikäsitlelused ning hiljem välja kujunenud kollektiivne mälu tekitasid nii poliitilises eliidis kui ka ühiskonnas olukorda, kus sündmus omas osapoolte jaoks täiesti vastastikku sümboolset tähendust.

Sama olukorda võib jälgida Eestis toimunud Pronkssõduri kriisi ajal aastal 2007. Ajaloolise monumenti ümberpaigutamine pingestas olemasolevat konflikti vene ja eesti elanikkonna vahel ning mõjutas negatiivselt Eesti suhet Venemaaga (Ehin & Berg, 2009) (Sleivyte, 2012). Eriti puudutas sündmus just majanduslikku koostööd, kus Venemaa reageeris sanktsioonide kehtestamisega Eesti toodetele ning hiljemalt korraldas ka küberrünnakud riigi vastu (Sleivyte, 2012) (Ehin & Berg, 2009) (Kasekamp & Hedberg, 2018).

Venekeelse elanikkonna vähemuse küsimus siiaeni tekitab teravaid diskussioone avalikkuses. Lamoreaux (2014, lk 575) määratleb, et eeltoodud aspekt on muutunud Venemaa peamiseks mõjusfääriks mitte ainult Balti riikides, vaid postsovetlikus ruumis tervikuna. Eriti tihti toimub teemaga spekulatsioon läbi meedia, kuna suur osa vene elanikkonda Balti riikides kasutab just Vene meediakanaleid. Üks uuringusuund Balti-Vene meediasuhe uurimises pöördub pehme jõu mõistele, mida määratakse võimena pöörata mingi subjekti tähelepanu oma väljundi saavutamiseks (Воротников & Иванова, 2019) (Simons, 2015). Iga riigi pehme jõud on seotud selle riigi kultuuriliste väärtustega ja poliitiliste ressurssidega (Simons, 2015). Vorotnikov ja Ivanova (2019, lk 123) seletavad, et peamine tänapäevane vastuolu Venemaa ja Balti riikide vahel seisneb selles, et riigid käsitlevad eeltoodud mõistet erinevalt. Nimelt see, mida Venemaa kutsub „pehme jõu“ rakendamiseks tihti näeb välja Baltimaade jaoks kui teatud oht (Воротников & Иванова, 2019).

Peale Baltimaade soovi ühineda NATO-ga, Venemaa lõpetas oma osalemist CFE lepingus ning kahekordistas oma sõjaväe kulusid (Lamoreaux, 2014, lk 570). Seoses Venemaa negatiivse kuvandiga Baltimaades sündmus oluliselt tõstis riikide ärevust oma sisemise julgeoleku eest. Olukorda pingestasid 2005. aastal toimunud Vene õhujõu poolt sõjalised katsed Leedu piiridel ning Balti riikide piiride juures 2009 ja 2013 aastatel korraldatud Zapad-i õppused (Ehin & Berg, 2009) (Lamoreaux, 2014) (Kasekamp & Hedberg, 2018).

Käsitles Baltimaade ja Venemaa majandussuhted erialane kirjandus kõige tihedamini analüüsib riikide kokkupuutumist energeetika sektoris (Kerikmäe, Chochia, & Atallah, 2018).

Peamiselt tuuakse esile, et Venemaa jääb siiamaani põhiliseks energia ekspordijaks nii Balti riikides, kuid ka Euroopas üldiselt. Kuigi Venemaa poolt naftavoolu sulgemine Lätis ja Leedus pani Euroopat otsima võimalusi vähendada koostööd energeetika sektoris (Sleivyte, 2012) (Ehin & Berg, 2009).

Siiamaani Venemaa ja Baltimaade suhted on avalikult vastuolulised. Kokkuvõtteks võib tänapäevased peamised Venemaa riiklikud huvid Baltimaade vastu struktureerida järgmiselt (Межевич, 2015, lk 14) (Sleivyte, 2012)

- Venemaa ja Balti riikide vahel rahvusvahelise riigi piiri juriidilise lõpliku registreerimine. Praegu see tähendab Eestiga sõlmitud piirilepingu ratifitseerimist
- transpordi ja energia infrastruktuuri parandamine Kaliningradi eksklaavis, mis vajab tõhusat suhtlust Balti riikidega
- Balti riikides olevate „kaasmaalaste“ õiguste kaitsmine
- koostöö arendamine piirkondlikke organisatsioonide raames

Autori arvates võivad eeltoodud huvid abistada meediaräämide interpreteerimise juures, kuna nad võimaldavad jälgida, kuidas Balti riikide ja Venemaa bilateraalne suhe mõjutab uuritavate riikide presenteerimist Vene meedias Euroopa Liidu liikmesriikide rollis.

2.3 Balti riigid Euroopa Liidus

Tänapäeval akadeemiline kirjandus aina tihedamini uurib väikeriikide käitumist rahvusvahelisel areenil. Baltimaade näide on antud juhul väärtuslik seoses riikide geopoliitilise asukohaga ja sarnase ajaloolise taustaga (Sleivyte, 2012, lk 189). Käesolev töö uurib Balti riikide kui Euroopa Liidu (edaspidi EL) liikmesriikide ühiskuvandit Vene meedias aastatel 2004-2018. Uurimisülesande täitmiseks järgmine tekstiosa loob lühiülevaade Balti riikidest EL raames uuritavas ajavahemikus. Teksti koostamise juures lähtuti levinumatest teemaplokkidest, mida arvatavasti kõige rohkem kajastati ka Vene meedias.

Baltimaade üks tegevusuund peale organisatsiooniga liitumist koondus regionaalpoliitika ümberkujundamisele nii Balti riikide vahel kui ka piirkonnas üldiselt. Näiteks võib esile tuua 2009. aastal adopteeritud ning siiamaani efektiivselt tegutseva Läänemere strateegia, mis võimaldas hõlbustada suhtlust ja ühistegutsemist regioonis (Grigas, Kasepamp, Maslauskaitė, Zorgenfrei, & Buzek, 2013). Teine tuntum projekt tol ajal oli pühendunud Baltimaade

strateegilise kavatsusele seostada riikide infrastruktuuri Kesk-Euroopaga. Balti riigid presenteerisid projekti Rail Baltic, mille põhiline eesmärk oli uuendada liikmesriikide otseühendust Euroopa raudteevõrguga ja arendada piirkondlikku integratsiooni (Grigas, Kasepamp, Maslauskaite, Zorgenfrei, & Buzek, 2013) (Raic Baltic, 2020).

EL liikmesriikidena Baltimaade üks poliitiline suundumus oli tagada stabiilsust ning demokraatlikute väärtuste levikut nii organisatsiooni piirides kui ka nende väljas. Antud põhjusel 2009.aastal välja kuulutatud EL idapartnerluse programm muutus riikide jaoks üheks peamiseks välispoliitika prioriteediks (Galbreath & Lamoreaux, 2008) (Galbreath & Lašas, 2011) (Raik, 2016). Platvorm andis Eesti, Läti ja Leedule võimaluse osaleda EL poliitika kujundamisprotsessis, kuna riikide ajalooline kogemus asetas tihti Baltimaad eeskujuks teiste postsovetlikku riikide seas (Galbreath & Lamoreaux, 2008) (Galbreath & Lašas, 2011) (Raik, 2016). Galbreath ja Lašas (2011, lk 267) rõhutavad, et programm tekitas EL liikmesriikide vahel mitmeid arutelusid. Osa EL liikmesriike soovisid hõlbustada koostööd idanaabritega ilma liitumiseta organisatsiooni. Balti riigid ja Poola olid käesoleva arvamusega mitte nõus, pooldades seisukohta, et liikmelisus oleks ikka tagatud ilma konkreetsete kuupäevade ja mehhanismide esile toomist (Galbreath & Lašas, 2011, lk 267)

Vaatamata finantskriisile aastatel 2008-2010 Balti riikide majandusolukord EL-s leidis rohkem positiivseid muutusi (Grigas, Kasepamp, Maslauskaite, Zorgenfrei, & Buzek, 2013) (Gudžinskas & Bekišas, 2018). Gudžinskas ja Bekišas (2018, lk 261) määratlevad, et ühinemine EL-ga 1) andis riikidele ligipääsu ühisturule 2) võimaldas saada mitmeid rahalisi toetusi nii erasektorist kui ka Euroopa Liidu asutustest 3) teostas mitmeid ümberkorraldusi Baltimaade võimustruktuurides. Kuigi autorid rõhutavad, et majandarengut uuritavas ajavahemikusoluliselt mõjutas järsk demograafiline muutus, mis tulenes suurest väljarändest Lääne Euroopasse ning riikide esialgne kõrge ebavõrdsuse määr (Gudžinskas & Bekišas, 2018, lk 261).

Alates EL ühinemisega Baltimaad kutsusid Euroopa Komisjoni üles teadvustama nende eraldatust Euroopa energiaturgudelt ning sõltuvust Venemaa ekspordist. Üheks pöördepunktiks oli 2005. aastal allkirjastatud Nord Streami leping veealuse gaasijuhtme ehitamiseks Saksamaa kantsleri ja Venemaa presidenti vahel, mis oli selgelt Baltimaade huvidega vastuolus (Grigas, Kasepamp, Maslauskaite, Zorgenfrei, & Buzek, 2013, lk 27). Sama olukorda võib jälgida hetkel ka Nord Streami 2 ehitamise juures, kus Balti riigid

muretsuvad eeskätt keskkonna ja julgeoleku puudutavatest tagajärgedest (Newman, 2018, lk 40).

Uuritavas ajavahemikus EL kavatses rakendada erinevaid meetmeid, et vähendada Baltimaade sõltuvust Venemaa ekspordist. Läänemere energiaturgude ühendamiseks asutas EL komisjon 2008. aastal spetsialiseeritud töörühma, mille esimesed töö tulemused saadi umbes 2009. aastal, kui komisjon nõustus tähtsustama Rootsi ja Leedu vahelise elektriülekandeühenduse ehitust (Galbreath & Lašas, 2011). Samuti 2009. aastal sai alguse Kolmas Energiapakett, mis oluliselt vaidlustas Gazpromi positsiooni Balti maade energiaturgudel (Galbreath & Lašas, 2011) (Gudžinskas & Bekišas, 2018).

Eesti, Läti ja Leedu ühinemine EL oluliselt tõstis riikide võimekust rahvusvahelisel tasandil (Gudžinskas & Bekišas, 2018) (Kerikmäe, Chochia, & Atallah, 2018). Organisatsiooniga liitumine võimaldas Balti riikidel areneda päris mitmes tegevussuundades nii üheskoos kui ka iseseisvalt. Kuna töö põhirõhk koondub liikmesriikide ühiskuvandile uurimisele eeltoodud peatükk tõi esile neid suundi, kus Baltimaad lähtusid kõige tihedamini samadest soovidest ja huvidest.

2.4 Balti riigid Euroopa Liidu ja Venemaa vahel

Balti riikide ja Venemaa bilateraalsed suhted leiavad siiaamaani mitmeid vastuolusid. Paljud poliitikakujundajad lootsid, et Baltimaade ühinemine EL-ga oluliselt parandab riikide suhteid Venemaaga, kuigi osapooled lähtusid teineteise vastu päris kriitiliselt. Näiteks üheks lahknemiskohaks oli vene vähemuse küsimus Balti riikides, mille tulemusena ei soovinud Venemaa 2004. aastal ratifitseerida Partnerlus- ja koostöölepingut lepingut (edaspidi PKL) (Ehin & Berg, 2009) (Grigas, Kasepamp, Maslauskaitė, Zorgenfrei, & Buzek, 2013). On raske väita, et ühinedes Euroopa Liiduga Eesti, Läti ja Leedu jagasid sarnaseid prioriteete, kuid sageli kavatsesid riigid tegutseda üheskoos, et edastada oma huve seoses suhete korrigeerimisega Venemaaga, Euroopa idapoolse naabruskonnaga ja Ameerika Ühendriikidega (Galbreath & Lašas, 2011, lk 261).

Töö uuringusuund tulenes suhteliselt vähe levinud määratlusest „Balti riikide tegur“ (ingl Baltic factor) (edaspidi Balti faktor), mis aina tihedamini kerkib esile erialases kirjanduses. Kontseptsiooni üks uuringuperspektiiv, millele keskendutakse ka käesoleva töö raames,

analüüsib Baltimaade rolli Euroopa Liidu ja Venemaa suhetes (Galbreath & Lamoreaux, 2008) (Galbreath & Lašas, 2011) (Raik, 2016).

Raik (2016, lk 243-245) pöördudes Balti faktorile EL ja Venemaa suhete kontekstis tuvastab, et Balti riigid ja EL lähtusid erinevatest arusaamadest seoses suhe korrigeerimiskorraga. EL kavatses eelkõige hõlbustada majanduslikku suhet Venemaaga, Baltimaad vastaselt lähtusid seisukohast, et efektiivne koostöö saab toimida ainult juhul kui Venemaa muudab oma väärtusi rohkem demokraatlikumaks (Raik, 2016, lk 243-245). Viimast asjaolu osaliselt tõestab juba esile toodud EL idapartnerluse programm. Siiaamaani akadeemiline kirjandus käsitleb erinevaid Balti riikide motiive seoses projekti teostamisega. Kuigi suuremas osas rõhutatakse, et programm edendades euroopalikke väärtusi võimaldab vähendada Venemaa mõju ida piirkonnas ning sel viisil luues ettearvatavama naabruskonna tugevdada Balti riikide sisemise julgeolekut (Galbreath & Lamoreaux, 2008) (Galbreath & Lašas, 2011) (Raik, 2016). Raik (2016, lk 244-246) analüüsides, kuidas riigi väärtused mõjutavad viimase julgeolekupoliitikat toob esile ettepanekut, et üks Balti riikide lootus seisnes asjaolus, et demokraatlikud reformid idanaabruses ja spetsiifilisemalt Ukrainas pikkemas perspektiivis tekitavad ka „nakatumise efekti“ Venemaal.

Uuritavas ajavahemikus leidsid aset mitmed rahvusvahelised konfliktid, mis pingestasid EL ja Venemaa suhteid. Venemaa üks peamine mõjutusvahend postsovetlikus ruumis teatud ajavahemikus tihti väljendus sõjalise sekkumisega ja separatistlike konfliktide manipuleerimisega, näiteks - Moldovas, Gruusias ning Armeenias ja Aserbaidžaanis (Galbreath & Lamoreaux, 2008) (Galbreath & Lašas, 2011) (Raik, 2016) (Euroopa Parlament, 2020). 2014. aastal toimunud Ukraina kriis tuvastas sügavamaid vastuolusid EL julgeolekupoliitikas ja Venemaa kohaga selles. Kriisi tulemusena EL lõpetas poliitilised suhted Venemaaga ning hiljemalt kehtestas ka sanktsioone riigi vastu (Euroopa Parlament, 2020). Galbreath ja Lašas (2018, lk 261) analüüsides Balti riikide rolli EL ja Venemaa suhetes rõhutavad, et algusest peale organisatsioon ei võtnud arvesse Baltimaade hoiakuid ja seisukohti EL Venemaa poliitika kujundamises. Sellega seoses autorid usuvad, et eeltoodud lahkarvamused ning EL liikmesriikide neutraalsus põhjustasid eeskätt konflikti olukorda Gruusia sõja jooksul 2008.aastal. Kuigi sündmus oluliselt ei muutnud liikmesriikide seisukoha Venemaa vastu kauaks, kuna hiljemalt kõikidest riikides avaldas vastupanu ainult Leedu, kes segas PCA lepingu ratifitseerimist (Galbreath & Lašas, 2011, lk 267).

Galbreath ja Lašas (2018, lk 266) ei poolda Balti faktori olemust EL ja Venemaa suhetes, kuid nad määratlevad, et Balti riigid on pigem uuritava suhepoliitika rikkujad, vaid mitte kujundaja rollis. Autorite arvates mõjutavad Balti riigid EL- Venemaa suhet kolmel viisil (Galbreath & Lašas, 2018, lk 267)

1) Baltimaad võivad avaldada mõju Euroopa Liidu välis- ja julgeolekupoliitikale, juhul kui kaalul on nende huvid. Neil õnnestub leida liitlasi mitte ainult uute EL-i liikmete hulgast, vaid ka vanadest, kellel on ka Venemaa suhtes kahtlusi (nt Rootsi ja Taani) või kes tunnevad osalist ajaloolist vastutust Baltimaade (nt Saksamaa) saatuse eest

2) Toetudes oma ebausaldusele Venemaa vastu Balti riigid ei poolda Venemaaga igasugust koostööd, mis raskustab EL tööd

3) Balti riikide Venemaalt eristuv ajalooline käsitlus eriti Teise maailmasõja puhul muudab Euroopa kollektiivset mälu Venemaa kohta. Venemaa jaoks on viimane tegur eriti oluline, kuna üks aspekt, mille ümber on ehitatud Venemaa rahvuslik identiteet on Vene kodanike kannatused ja vaprus Teise maailmasõja jooksul

Käesolev töö uurib Balti riikide kui EL liikmesriikide ühiskuvandit Vene meediakanalites. Töö uuringusuund annab võimaluse tuvastada ja analüüsida Balti faktori olemust EL ja Venemaa suhetes Vene meedia perspektiivist. Suuremas osas pöördudes Balti faktorile akadeemiline kirjandus võtab arvesse Eestit, Lätit, Leedut kooskõlas, sellega seoses ühiskuvandile keskendumine analüüsi jooksul võimaldab vähendada iga Balti riigi bilateraalse suhte mõju.

3. METOODIKA

Venemaa föderaalsete seaduste kohaselt (2011) „massiteave on trükitud, audio-, audiovisuaalne ja/või muul viisil edastatud sõnum või materjal, mis on mõeldud piiramatule arvule inimestele“. Meediakanaliks võib olla „perioodiline trükiväljaanne, võrguväljaanne, telekanal, raadiojaam, televisiooniprogramm, raadioprogramm, videoprogramm, uudistekanaliprogramm või muu massimeedia perioodilise info levitamise vorm, mis tegutseb konstantse nime all“ (Федеральный закон, 2011).

Kõige tihedamini jagatakse Vene meediakanalid riiklikuteks, opositsioonilisteks ja sõltumatuteks. (Анникова, 2008, lk 123). Tänapäeva Vene meediasüsteemi kirjeldatakse tihti duaalsena, kuna edastatav teave tihti transleerib kahte vaatenurka - turule orienteeritud, millega kaasneb reguleerivate asutuste uusliberaalne lähenemisviis, ja riigi paternalistlik nurk, kus riigikapitalism edastab väga konservatiivset poliitilist diskursust (Vartnova, 2012) (Kiriya, 2019). Kuigi esineb lahkavamus, kuidas Vene meedia süsteem tegelikult toimub. Esimeseks probleemiks määratleb Vartnova (2012, lk 125-130) asjaolu, et Venemaa meediasüsteemi kujunemist mõjutas kõvasti riigi ajalooline areng. Sealt tuleneb ka peamine eristus Lääne meediast, mis seisneb asjaolus, et riigi ja Vene meedia omavaheline suhe oli algusest peale valesti välja arenenud (Vartnova, 2012). Teiseks murekohaks määrab autor paljude piirkondade heterogeense teabe edastamist ning ebapiisavat tehnilist varustust info jagamiseks, mille tagajärjel on riigis häiritud ühtse informatsiooni toimimine (Анникова, 2008, lk 129).

3.1 Andmete taust

Nagu oli esile toodud antud bakalaureusetöö andmete kogumine toimub kahe Venemaa meediaallikate kaudu. Meediakanalite valikuprotsessi aluseks oli projekt „meedia klassifikaator“, mida teostas aastal 2019 Venemaa internet-ressurss nimega „Föderaalne uudisteagentuur“ (ФАИ, 2019). Antud projekti eesmärk oli anda võimaluse Venemaa avalikkusele valida enda jaoks sobiv meediakanal info saamiseks. Klassifikaator süstematiseeris 100 Venemaal registreeritud meediakanalid viie kategooriasse: välismaised, opositsioonilised, ühiskondlikud-poliitilised, riiklikud ja patriotistlikud (ФАИ, 2019). Antud töö jaoks allikate valik põhines eeldusel, et meediakanalid erinesid oma seisukoha poolest, sellega seoses antud klassifikatsioonist oli selekteeritud üks riiklik ja üks opositsiooniline

meediakanal. Kuna antud töö raames analüüs toimub ajavahemikus 2004-2018 siis teiseks aspektiks meediakanalite valiku puhul oli nende arhiivide ajaline ulatus ja materjalide kättesaadavus. Kokkuvõttes antud töö raames uuritavateks meediakanaliteks olid valitud RIA ja Kommersant.

3.1.1 RIA tutvustus

Riiklikuks meediakanaliks oli valitud RIA uudised, mis on tänapäeval suurim Venemaa digitaalne teabe allikas. Antud meediakanali sõnumid on keskendunud rahvusvahelisele publikule, äriühingudele, valitsusasutustele ja kõige laiemale kasutajaskonnale (RIA, 2019).

Käesoleva meediakanali ajalugu ulatub 1941. aastani kui oli otsustatud luua infobüroo nimega „Sofinformburo“ (ingl Soviet Information Bureau), mis propageeris teavet Nõukogude Liidu sise- ja välispoliitika kohta. Peale 1991. aastal toimunud sündmusi RIA propanda formaat muutus rohkem uudistele suunatud. Tänapäevast RIA platvormi määratakse Venemaal usaldusväärseks teaberessursiks, kuna agentuur peab oma missiooniks tõhusalt edastada objektiivseid uudiseid nii Venemaa kui ka välismaa publikule (Алексеевко, 2013) (Кихтан, 2018) (RIA, 2019).

Tänapäeval meediakanal kuulub RIA uudisteagentuurile, samuti ettevõttele kuuluvad sellised üksused nagu – majandusinfot edastav agentuur PRIME, Venemaa infoteaduste ja tehnoloogia agentuur RIA Nauka, Venemaa juriidilise ja õiguslase teabe agentuur RAPSI, spordiuudiste agentuur R-Sport, reitinguagentuur RIA hinnang ja kirjastus „Moskva uudised“ (Алексеевко, 2013)

3.1.2 Kommersanti tutvustus

Opositsiooniliseks meediakanaliks oli valitud Kommersant. Käesolev allikas on üks vanimaid kirjastusi Venemaal, mis aastal 1995 hakkas tegutsema ka digitaalselt (Kommersant, 2019). Praegu ettevõtte portfelli sisaldab - sotsiaalpoliitilist nädalalehte „Ogonyok“, elustiiliajakirja Kommersant WEEKEND, igakuised autoajakirja Kommersant AUTOPILOT, temaatilisi rakendusi MONEY, Kommersant KIDS ja moeuudised STYLE (Kommersant, 2019). 2010. aastal alustas tööd pidev uudiste raadiosaade Kommersant FM (Kommersant, 2019). Peamine temaatiline rõhk koondub majandusele ja äriandumisele nii Venemaal kui ka teistes riikides.

Agentuuri projekti tulemused väidavad, et antud meediaallikas jagab infot, mis tihti ei vasta tõele, mille tõttu asub ta opositsioonilises kategoorias (ФАН, 2019). Bessudunov (2008, lk 187)

oma töös tutvustades Vene meediakaarti rõhutas, et Kommersanti kirjastus oli esimene, kes võttis aluseks Lääne ajakirjanduse modelli. Sellega seoses erinevad Kommersanti väljaanded hoiavad iseseisvat ja kriitilist lähenemisviisi. (Bessudnov, 2008, lk 187).

3.2 Meetodi ja valimi tutvustamine

Kuna raamistamise protsess hõlmab teksti muutmist teatud aspektide järgi, käesoleva töö raames oli uurimismeetodina valitud kvalitatiivne sisuanalüüs. Kvalitatiivse sisuanalüüsi rakendamise eesmärk on tuvastada raamid, mida Venemaa meediakanalid transleerivad Balti riikide tegutsemise kohta Euroopa Liidus, et hiljemalt raamide alusel uurida liikmesriikide ühiskuvandi muutust ajavahemikus 2004-2018. Käesolev uurimismeetod tegeleb tekstiandmete sisu subjektiivse tõlgendamisega, kasutades teemade või muustrite kodeerimise ja identifitseerimise süstemaatilist klassifitseerimisprotsessi (Hsieh & Shannon, 2005, lk 1278). Spetsiifilisemalt Ian Dey oma raamatus tuvastab, et kvalitatiivse sisuanalüüsi protsessi võib jagada viieks etappiks - lugemine ja annoteerimine, kirjeldamine, süstematiseerimine, ühenduste loomine ning leitud tähenduse esitamine (Dey, 1993, lk 32-55). Meetodi peamine eelis just raamide analüüsi puhul seisneb asjaolus, et põhjalik tekstide läbilugemine võimaldab leida selliseid meediaraamide elemente, mida tihti teised automatiseeritud lähenemisviisid ei tuvasta (David, Atun, Fille, & Monterola, 2011, lk 331)

Käesoleva töö kvalitatiivse sisuanalüüsi uurimisülesanded on:

- tuvastada peamised raamid, mida Venemaa meediakanalid transleerivad Balti riikide ühistegutsemise kohta Euroopa Liidus.
- antud raamide alusel hinnata, kuidas aja jooksul muutus Balti riikide üldine kuvand
- tuvastada ja uurida Balti faktori olemust Vene meediakanalite perspektiivist
- võrrelda ja analüüsida välja valitud meediakanalite seisukohalisi erinevusi Balti riikide ühiskuvandi näitel

Lähtudes uurimisülesannetest iga artikli selekteerimine toimus kahe tingimuse täitmisel

- 1) Kuna töö raames uuritakse Balti riikide ühiskuvandit siis artikkel pidi kajastama oma tekstis 1) sõna „Pribaltika“ 2) väljend „Balti riigid“ (vene „Страны Балтии“)
- 2) Kuna uuritakse Balti riikide ühiskuvandit EL liikmesriikide rollis artikli temaatiline rõhk peab koonduma Balti riikide tegutsemisele organisatsiooni raames.

3.3 Kodeerimise printsiip

Tavaliselt käsitletakse kahte lähenemisviisi meediatekstide analüüsimise juures - induktiivne ja deduktiivne. Käesoleva töö raames kasutatakse induktiivsed lähenemist, mis tähendab, et analüüsi alustatakse ilma eelnevate raamide määramist, vaid otsitakse neid peale põhjalikku teksti analüüsimist (Matthes & Kohring, 2008) (Linström & Marais, 2012).

Erialane kirjandus toob välja erinevaid kontseptsioone meediaraamide tuvastamiseks. Antud uurimistöö analüüsi jooksul keskendutakse levinumatele raamistamise riistadele (ingl framing devices), mida Linström ja Marais (2012, lk 33) jagavad oma töös struktuurselt kahe rühma vahel - retoorilised ja tehnilised (Lisa 2).

Kvalitatiivse sisuanalüüsi rakendamiseks kasutati tarkvara MAXQDA, kuna viimane võimaldab põhjalikult analüüsida nii kvantitatiivseid kui ka kvalitatiivseid andmeid. Autori arvates, esimeseks programmi eeliseks on see, et uurija on lähtetekstiga, koodidega ning kategooriatega pidevas silmakontaktis. Teiseks andmete analüüsi riistad on tehniliselt mugavalt kättesaadavad ning nende kasutus on selge isegi algajale. Üheks programmi puuduseks võib näiteks määratleda koodi loomisprotsess, mis võtab rohkem aega kui näiteks tarkvaras Atlas.ti -s. Kuigi käesolevat analüüsi viimane asjaolu ei mõjutanud.

Kvalitatiivse sisuanalüüsi jaoks oli selekteeritud eeltoodud tingimuste täitmisel 215 artiklit. Nendest 108 artiklit oli RIA-st ning 107 Kommersantist. Kuna töö põhirõhk koondub meediaraamide analüüsile Vene meedias siis uurimise jooksul ei keskendatud nii palju artiklile kui uuringuüksusele, vaid Baltimaade kajastamisele nendes. Viimane asjaolu tulenes selles, et tihti Balti riikide kajastamine artiklis ei olnud seotud meediateksti peamise temaga või siis liikmesriikide kajastamine toimus ühes tekstis mitmete temade puhul.

Artiklite uurimise jooksul tekkisid järgmised kategooriad:

Meediatekstide põhitunnused **1) meediakanal 2) artikli aasta** (üldise Balti riikide kajastamise tendentsi jälgimiseks)

Meediaraamide põhitunnused **3) Balti riikide mõiste kasutusviis 4) teema 5) tonaalsus 6) meediaraami raamistamise riist 7) seos Venemaaga**

Uuringus selgus, et **Balti riikide mõiste kasutusviis** võib samuti transleerida teadud meediaraame. Oluline on meenutada, et valiti välja ainult need artiklid, mis nimetasid oma tekstis sõna „Прибалтика“ ja/või väljend „Страны Балтии“. Alamkategooriateks olid 1) Balti

riikide mõiste kasutus 2) muud Balti riikide nimetamise viisid 3) Balti riikide koosnimetamine teiste riikidega/piirkondadega.

Analüüsi jooksul eristati peamiselt kolm meediaraamide teemakategooriat 1) poliitika 2) majandus ja 3) julgeolek nende alusel toimub ka tulevane analüüs.

Meediaraami tonaalsust määrati kolme dimensioonilisel skaalal 1) positiivne 2) negatiivne või 3) neutraalne. Positiivseks määrati meediaraam kui esines 1) otsene positiivne kontekst või kasulikusse aspekt, nt Balti riikide koostöö tõi endaga kaasa heakskiitvaid muutusi. Negatiivseks määrati meediaraam, kui 1) oli otseselt negatiivne kasutustaust 2) raamistamisriist muutis konteksti negatiivseks 3) käsitus oli küll neutraalne, aga hiljemalt oli esile toodud Venemaale halb mõju. Neutraalselt määrati meediaraami siis, kui viimane ei sobinud eeltoodud tingimuste alla, kõige tihedamini see väljendus liht Balti riikide kajastamisega.

Meediaraami edastamisel kasutatud riistade tuvastamiseks, kasutati Linström ja Marais (2012, lk 33) käsitlust, kus jaotati riistad kahe rühma vahel - retoorilised ja tehnilised (Lisa 2).

Balti riikide kajastamise seos Venemaaga on vajalik, et hiljemalt analüüsida Balti faktori olemust. Uuringu jooksul määrati seos ühte järgnevatesse kategooriatesse 1) otsene 2) kaudne või 3) puudub.

Kvalitatiivse sisuanalüüsi tulemuste esitamiseviis toimub järgmiselt. Esiteks lühidalt antakse ülevaade kasutatud meediatekstide jaotusele ning peamistele teematiliste suundumustele uuritavas ajavahemikkus. Teiseks tutvustatakse raamid, mida meediakanal kasutab Balti riikide täheldamise juures. Spetsiifilisemalt 1) kumba terminit eelistatakse Balti riikide nimetamiseks 2) kas ja kuidas nimetatakse Baltimaid muul viisil 3) milliseid riike/organisatsioone kajastatakse koos Balti riikidega kõige rohkem. Kolmandaks pöörduakse temaatiliste meediaraamide juurde 1) tuuakse esile peamised raamid ning nende tonaalsus koondtabelis 2) iga teema kohta analüüsitakse koondtabelist esile toodud meediaraamid põhjalikumalt. Viimasena uuritakse Balti faktori olemust.

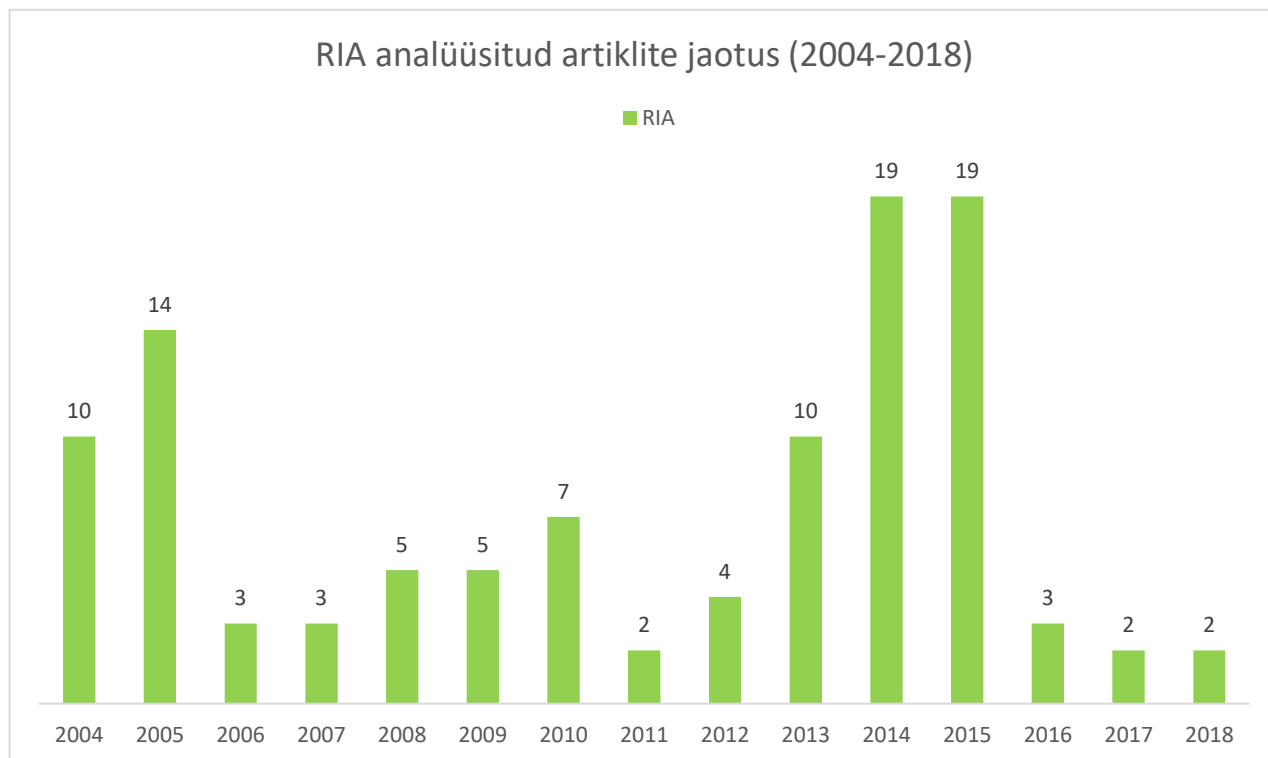
Käesolev protsess rakendatakse mõlema meediakanali puhul ning viimasena toimub nende omavaheline võrdlemine ja järelduste tegemine.

4. RIA TULEMUSED

RIA meediakanalist oli valimi kriteeriumite järgi välja valitud 108 artiklit. Jooniselt 1 ilmneb, kuidas jaotus tähelepanu Balti riikidele uuritavas ajavahemikus. Võib jälgida, et suurem kajastus toimus aastatel 2004-2005, 2008-2010, 2013-2015.

Esimesel aastate intervallis arutati meediakanalis küsimustest, mis kiiremas korras vajasis lahendust Balti riikide poolt seoses nende ühinemisega EL-ga. Peamine teema pöördus vene elanikkonnale ning nende õigustele Baltimaades. Aastatel 2008-2010 suurem rõhk riikide kajastamise juures pöördus majanduskriisile ning selle tagajärjetele Balti riikides. Kolmandal perioodil peamiselt arutati sanktsioonidest ning nende leevendamise võimalusest. Baltimaade suurem kajastamine tulenes sellest, et viimased oli ettepaneku vastu.

Vaadeldes üldist RIA meediatestide tonaalsust ja teemade rõhku võib järeldada, et riiklik meediakanal eelistab kajastada neid sündmusi, mis on Venemaaga otseselt seotud. Käesolev suundumus ei ole riikliku meediakanali jaoks negatiivne, kuigi pöörates Balti riikidele kui EL liikmesriikidele kõige rohkem pöörati tähelepanu sellele, kuidas riikide liikmelisus avaldab negatiivset mõju Venemaa tegevusele rahvusvahelisel tasandil.

Joonis 1. RIA analüüsitud artiklite jaotus (2004-2018)(autori koostatud)

4.1 Balti riikide mõiste kajastamisega seotud meediarahamid

Kvalitatiivse sisuanalüüsi rakendamine võimaldas analüüsida Balti riikide mõiste kasutuse iseärasusi ning tuvastada ka terminiga tarvitavaid meediarahame. Oluline on meenutada, et uuringu jaoks valiti välja ainult need artiklid, mis nimetasid Balti riike ühe sõnaga „Pribaltika“ (vn Прибалтика) ja/või vene keelse väljendiga „Stranõ Baltii“ (vn Страны Балтии). Analüüsi jooksul uuriti 1) kumba kahest eeltoodud kasutusvormist eelistatakse rohkem 2) kas ja kuidas nimetatakse Baltimaid muul viisil 3) milliseid teise riike/organisatsioone kajastatakse Balti riikidega koos.

Tabel 1 toob esile peamised mõiste kasutusevormid, mida, autori arvates, võib antud uuringus käsitleda Balti riikide mõiste põhilisteks meediarahamideks. Uuringus selgus, et esiteks RIA meediakanalis Balti riikide täheldamiseks eelistati rohkem ühesõnalise mõiste kasutust. Samuti leiti, et kõige kasutavam „muu viisiline“ Balti riikide kui EL liikmesriikine nimetamine väljendub kolme riigi koosnimetamisega, kõige tihedamini kasutati järjestikku „Läti, Leedu ja Eesti“ vene keele tähestikku järgi. Kolme riikide kooskajastamine toimus tavaliselt juhul, kui 1) vajati Balti riikide mõiste sünonüümi (antud juhul väljend) 2) tegemist oli sündmusega/üritusega, kus oli vajalik täheldada iga riigi (tihti riigi esindaja) osalemist 3) Balti riikide kasutamise mõiste ei sobinud konteksti alla, vaid vajas riikide eraldi määramist. Üheks heaks näiteks võib välja tuua artiklit pealkirjaga „Balti riigid olid 2008.aastal EL liikmesriikide seas inflatsiooni liidrid“, kuigi hiljemalt kasutatakse riikide nimetamist eraldi, kuna seletatakse inflatsiooni olemust iga riigi suhtes (Риа Новости, 2009d).

Samuti leidsid artikleid, kus räägiti ühest Balti riigist, kuid hiljemalt toodi esile ka Baltimaade üldisemat konteksti. RIA-s teatud viisi rakendamise juures käsitleti kõige rohkem Lätit siis Eestit ning viimasena Leedut (Tabel 1). Läti enam kasutamine tulenes just EL majanduspoliitikast, kuna riik oli teemas kõige vastumeelsem. Kõige rohkem pöörati tähelepanu sellele, et Läti ja Balti riigid üldiselt ei toeta EL eelarvepoliitika muutusi juhul kui on see riikidele ebasoodne.

Pöördudes teiste riikide kooskäsitlemisele uuringus selgus, et kõige rohkem kajastatakse Balti riike Poolaga, Venemaaga ning USA-ga. Analüüsis selgus, et väljend „Balti riigid ja Poola“ on RIA-s väga sisse juurutatud, asjaolu tuleneb selles, et tihti riigid jagavad sarnaseid huve EL raames, eriti EL Venemaa poliitikas. Venemaa kooskajastamine kõige tihedamini pöörduv energia- ja julgeolekualast koostööd.

Mõiste vorm	Kajastamised (korda)
<i>Прибалтика</i>	176
<i>Страны Балтии</i>	139
Muud viisid	
<i>Kolm riiki koosnimetatud</i>	14
<i>BR, spetsiifilisemalt Läti</i>	15
<i>BR, spetsiifilisemalt Eesti</i>	9
<i>BR, spetsiifilisemalt Leedu</i>	6
Terminiga kõige koosnimetatumad riigid	
<i>Poola</i>	26
<i>Venemaa</i>	16
<i>USA</i>	13

Tabel 1. Peamised Balti riikide mõiste kasutusvormid RIA-s (2004-2018)(autori koostatud)

Nagu oli esile toodud kirjanduse ülevaates siiaamaani tekitab väljend „Pribaltika“ Eesti, Läti ja Leedu avalikkuses teravaid diskussioone seoses arvamusega, et niiviisi Venemaa ei aktsepteeri Balti riikide suveräänsust. Vaatamata sellele, et esimese sõna käsitlemise osakaal oli palju suurem, autor ei leidnud, et tonaalsus oli pidevalt pahameelne. Kõige tihedamini asetati mõisted sünonüümide positsiooni. Arvamuse kinnitamiseks autor uuris nende kasutusvormide tonaalsust põhjalikumalt. Tihti kaks Balti riikide nimetamisviisi asetati koos ühes tekstilõigus või isegi lauses, sellega seoses autor koondas uurimise jaoks ainult neid mõisted, mis edastasid infot erinevate teemade puhul. See tähendab, et juhul kui ühes võtmekoha juures kasutati mõlemaid võimalusi, võeti arvesse esimest nimetatud viisi. Kokku uuriti **82 sõna ja 64 väljendi kasutust**. Leiti, et tegelikult negatiivse tonaalsuse juures eelistati rohkem väljendi kasutust, positiivse tonaalsuse ülekandmiseks kasutati rohkem ühesõnalist vormi (Tabel 2). Tulemustest võib järeldada, et riiklikus meediakanalis Balti riikide suveräänsuse „mitte aktsepteerimine“, juhul kui see esineb, ei olnud seotud mõiste kasutusvormist, seega võib arvata, et Meževitši arvamus Šamzievi (2016) intervjuus, et „Pribaltika“ termini kasutuse eesmärk ei ole tänapäeval pahameelne, vaid tuleneb vene keele kasutuse normides ja harjumustes saab olla tõene (Шамшиев, 2016).

Balti riikide mõiste kasutus / Tonaalsus	Negatiivne	Positiivne	Neutraalne
<i>Прибалтика</i>	35	13	34
<i>Страны Балтии</i>	36	8	20

Tabel 2 Mõiste kasutusvormide tonaalsus RIA-s (2004-2018)(autori koostatud)

RIA- s Balti riikide käsitlemine koos riikidega toimub suuremas osas pöördudes ikka Balti kontekstile üldiselt. Tabel 3 määratleb, et Balti riikide ja Poola kajastamise meediaruum kõige tihedamini kaasneb negatiivse tonaalsusega, Venemaaga eraldi käsitlemine on rohkem neutraalne ning USA-ga jällegi negatiivne. Nagu oli mainitud Venemaa eraldi kajastamine Balti riikidega kõige tihedamini pöördub majanduskoostööle energeetika sektoris, sellega seoses neutraalne tonaalsus tulenes oluliselt kasu perspektiivist. USA negatiivne tonaalsuse ülekaal tuleneb peamiselt sellest, et RIA transleerib arvamust, et Venemaal ei usuta Balti riikide ja USA partnerlusse, peamiselt tuuakse esile, et USA „kasutab“ Baltimaid, et hoida kontrolli all Venemaa naabrust. Eeltoodud tekst lühidalt tõi esile riikide kooskäitlemise temaatilisi suundumusi, kuid põhjalikult seletatakse neid lahti järgmises peatükis.

Teiste riikidega kooskäitlemine/Tonaalsus	Negatiivne	Positiivne	Neutraalne
<i>Poola</i>	13	5	8
<i>Venemaa</i>	6	1	9
<i>USA</i>	6	2	5

Tabel 3 Balti riikide kooskäitlemine tonaalsus teiste riikidega RIA-s (2004-2018)(autori koostatud)

4.2 Temaatilised meediaruumid

RIA meediaruumid jaotusid kolme teema vahel – poliitika, julgeolek ja majandus. Kõige rohkem leidis meediakanalis poliitilisi meediaruume. Järgmisena olid majanduslikud ruumid ning kõige vähem leiti julgeolualaseid ruume. Lihtsamaks jälgimiseks Tabel 1 annab ülevaade kasutatavatest meediaruumidest ning määratleb ka nende käsitlemise tonaalsust uuritavas ajavahemikkus. Järgmised alampeatükid pöörduvad iga teemale põhjalikumalt seletades lahti ka meediaruume.

Meediaraami teema	Peamised meediaraamid	Positiivselt	Negatiivselt	Neutraalselt
Julgeolek	<i>Julgeolekut garanteerib NATO</i>	1	6	3
Poliitika	<i>kavatsevad ümber kirjutada ajalugu</i>	0	4	0
	<i>vene elanikkonna õiguste piirajad</i>	1	10	5
	<i>mõjutatud USA-st</i>	0	4	1
Majandus	<i>Nord Streami projekti vastased</i>	0	4	3
	<i>soovivad energiasõltumatust</i>	1	6	1
	<i>sanktsioonide tugevad toetajad</i>	0	9	0

Tabel 4. Temaatilised meediaraamid ja nende tonaalsus RIA-s (2004-2018)(autori koostatud)

4.2.1 Poliitilised meediaraamid

Pöörates tähelepanu poliitilistele meediaraamidele tuvastati kaks peamist kategooriat, mis võimaldavad kõige paremini kirjeldada riikide liikmelisust Vene meediakanali perspektiivist teatud ajavahemikus. Esimene teema on Baltimaade probleemid Euroopa Liidus. Teine arutleb liikmesriikide koostööst ning selle mõjust organisatsiooni raames.

Probleemide all käsitletakse järgmisi teemasid 1) ajalugu mõju 2) õigus (peamiselt vene elanikkonna õiguste rikkumine ning 3) väljaränne. Tuginedes meediatekstide analüüsile oli leitud, et eeltoodud teemad on ka omavahel tugevalt seotud.

Kvalitatiivse sisuanalüüsi puhul käsitletakse ajalugu tavaliselt sotsiaalalase teemana. Kuigi antud töö jooksul uuriti ajaloolist aspekti poliitilisest perspektiivist, kuna viimane avaldab siamaani negatiivset mõju Venemaa - Balti riikide - Euroopa Liidu suhetele. Esimene problemaatika seisneb selles, et Balti riigid pöörduvad 20. sajandi jooksul toimuvate

ajaloolistele sündmustele erinevalt kui Venemaa, sellega seoses kerkis esile meediaraam, et Balti riigid „kavatsevad ajalugu ümber kirjutada“. Baltimaad soovivad Venemaalt ülestunnistust, et riigid olid okupeeritud Teise Maailmasõda lõpus ning samuti nõuavad ka kahju hüvitamist küüditajate jaoks (Риа Новости, 2005e ja h, 2008e, 2009b, 2013b).

Tulenev teine negatiivne kõrvalraam pöörduv asjaolule, et Balti riigid kavatsedes ümber kirjutada Teise Maailmasõja sündmusi „reanimeerivad fašismi“ (Риа Новости, 2005e ja 2006a). „Balti riikide kodanikud üritavad rüüstata mälestusmärke ja segavad ka nende ehitamist Wehrmachi ja Luftwaffe sõduritele“ (Риа Новости, 2005e). Ajalooliste – poliitiliste meediaraamide edastamise juures kasutati tähelepanu saamiseks kõnetavaid pealkirju ning viiteid erinevate isikute arvamustele - nt „Gröšlov: Riigiduuma võtab Balti riikide vastu karmi hoiaku“, „Kwasniewski: Venemaa positsioon Balti riikide vastu mõjutab suhteid EL-ga“, „Euroopa Liidu pribalttilised probleemid“. (Риа Новости, 2005e ja h, 2006a). Võib näha, et pealkirjade peamiseks strateegiliseks eesmärgiks on tuua esile, et 1) EL vajab kiiremal korral rahustada Balti riikide suundumusi 2) Baltimaade positsioon avaldab mõju Venemaa ja EL bilateraalsele suhetele.

Uuritavas ajavahemikus Venemaa positsioon käesoleva meediaraami edastamisel muutub aina negatiivsemaks, kuna ajaloolisele kontekstile lisanduvad veel probleeme, mis on viimasega tihedalt läbipõimunud.

Kõige kajastavam poliitiline meediaraam teatud ajavahemikus pöördus vene elanikkonnale Balti riikides. Alates Balti riikide ühinemisega EL -ga meediakanal transleeris, et riikides ei tagata vene vähemuse õigusi. Meediaraami tonaalsus muutus ajaga neutraalsest tugevalt negatiivseks. Kui uuritava perioodi alguses avati teemat väljendiga „vene elanikkonna küsimus vajab lahendust“ siis perioodi lõpus aga toodi esile Balti riikides oleva „neonatsismi levikut“ (Риа Новости, 2005e ja i, 2007 c, 2013b, 2014h, 2016a).

Samuti iga aastaga tekib Venemaal aina rohkem pretensioone EL vastu. Esiteks transleeritakse, et Balti riigid „ei vasta EL standartidele ehk siis asetatakse nende liikmelisuse õiglust küsimuse alla. Teiseks rõhutatakse, et EL ei võtta teatud küsimust olulisena, millega soodustab neonatsismi leviku. Uurides eeltoodud väidet leiti, et tegelikult Venemaa ja EL näevad eeltoodud küsimust erinevalt. Inimõiguse rikkumise aspekt Venemaal tuleneb peamiselt sellest, et osa vene elanikkonnast ei oma kodakondsust (Риа Новости, 2007c, 2012a). Kuigi EL arvamuse kohaselt kodakondsuse saamine on Balti riikides täiesti „avatud“, kuigi tingimusi asetab riik ise (Риа Новости, 2012c, 2016a).

Viimasena RIA meediakanal tõi esile, et vene elanikkonna küsimus mõjutab ka riigi väljarännet, kuna vene vähemus „ei tunne ennast Balti riikides omana“ (Риа Новости, 2015n, 2017a).

Pöördudes vene elanikkonna küsimusele Balti riikides leiti, et raamistamisriistana tihti kasutatakse Venemaa diplomaatide arvamust, RIA- s väljendab kõige negatiivsema Sergei Lavrov (2012a 2014h, 2016a). Samuti leiti, et perioodi alguses probleemi olemus käsitleti rohkem Eestis ja Lätis, kuigi perioodi lõpus olid surve all kõik kolm riiki.

Uuritava ajavahemiku jooksul RIA tihti pöördus Balti riikide poliitilisele koostööle Euroopa Liidu raames. Üks suurem teema pöördub Baltimaade ja USA koostööle ning selle mõjule EL. Peamine meediaraam, mida esitati ka koondtabelis pöördub asjaolule, et Baltimaade seisukoht EL on tihti mõjutatud USA poliitikast (Риа Новости, 2014e, 2015). Juba perioodi alguses oli rõhutatud, et Balti riigid pooldavad „Ameerika pärast“ Euroopat tekitades huvide lahusust EL sees (Риа Новости, 2008a). Aja möödudes RIA kasutas erinevaid aina negatiivsemaid kõrval meediaraame, näiteks teised väljendid määrasid, et Balti riigi on „kasutatud“ ja „hirmutatud“ USA poolt (Риа Новости 2015q). Oluline on rõhutada, et käesoleva teema käsitlemise juures ei kasutanud RIA kõnetavaid pealkirju ehk siis kõige tihedamini meediaraami esitamine toimus tekstisisiselt paari lause vältel. Seega võib oletada, et käesolevas arvamuses ei ole RIA eriti kindel, kuna raami edastamine toimub vähem tähelepanu püüdvamal viisil.

Kõige positiivsemalt käsitleti Balti riike juhul kui riigid osalesid mingis projektist või üritusel peamiselt seotud infrastruktuuri arendamisega. Eriti positiivne kajastamine toimus siis kui koostöö toimus Venemaaga või Sõltumatu riikide Ühendusega (Риа Новости, 2004b, 2004c, 2014l).

Pöördudes Idapartnerluse programmile ning Balti riikide rollile selles olid leitud kaks meediaraami, mis vaidlustavad teine teist. Balti riigid on „heaks eeskujuks“ ning Balti riigid on „halvaks eeskujuks“ Gruusia ja Ukraina jaoks EL ühinemise juures. Nende peamine erisus seisneb sellest, kes teatud raami edastas. Esimese puhul tegemist oli Gruusia parlamendispiikeri Nino Burdžanadze arvamusega, kus viimane rõhutas, et Balti riikide tõhus regionaalkoostöö võimaldas neil lühikese aja jooksul integreeruda Euroopa Liitu ja NATO-sse (Риа Новости, 2005c). Teine palju hilisem arvamus koondub Venemaa politoloogile Bondarenko-le, kes rõhutas, et Ukraina ei järgiks Gruusia ja Baltimaade reformiteed, sest see viib elanikkonna edasise vaesumiseni (Риа Новости, 2014c). Võttes arvesse esile toodud näiteid ning teisi meediatekste võib järeldada, et Balti riikide roll Idapartnerluse programmis

on negatiivne. RIA perspektiivist peamine põhjus seisneb selles, et Venemaa ei usu Balti riikide eesmärki „tagada stabiilust ja rahu“, vaid pigem arvatakse, et soovitakse USA vedamisel vähendada Venemaa mõju endises postsovetlikus ruumis (Риа Новости 2015 ja 2015c).

4.2.2 Majanduslikud meediaraamid

Pöördudes majanduslikele meediaraamidele siis tuvastati peamiselt kolm teemakategooriat Balti riikide 1) majanduspoliitika 2) majandusareng 3) majanduskoostöö EL.

Euroopa Liidu majanduspoliitika kujundamise juures kõige rohkem kajastati negatiivselt asjaolu, et Balti riigid ja Poola on Venemaa vastu kehtestatud sanktsioonide peamised toetajad ning ajaga möödudes samad riigid ei soovinud nende leevendamist, kui teatud võimalust EL arutati (Риа Новости, 2014r, 2015a, e, j ja m, 2016b ja c). Eelneva asjaolu muudab Vene avalikkuse jaoks veel arusaamatuks teine kõige kajastavam meediaraam uuritavas ajavahemikus, mis on seotud Balti riikide majandusarenguga. Nimelt määratletakse, et Baltimaad olid EL liikmesriikide seas sanktsioonide suurimad kaotajad (Риа Новости, 2014a, j, o ja s, 2015j). Meediatekstides tulenes, et suurem negatiivne rõhk koondus Balti riikide põllumajanduse ja toiduainetööstuse ekspordile. Samuti toodi esile asjaolu, et EL ei avaldanud raskes olukorras piisavalt toetust Baltimaadele, millega soodustas majanduslangust riikides (Риа Новости 2014 a ja s).

Majanduskoostöö alase teema juures kõige suurem tähelepanu koondus energeetika sektorile. Alates ühinemisega üks meediaraam oli seotud sellega, et Balti riigid on mõlemate Nord Streami projektide vastased (Риа Новости 2005a, 2006c, 2010d, 2011b, 2012d). Vastumeelsuse põhjuseks määrati Baltimaade muretsemist seoses kaasnevate keskkonnaprobleemidega Läänemeres, mida RIA lükkas ümber Venemaa keskkonna ministeeriumi eksperdisiga, et „Nord Streami ehitamine on turvaline (Риа Новости, 2006c).

Teine hiljem välja arenenud meediaraam määras, et Baltimaad soovivad lahkuda Venemaa energiasüsteemist, et olla sõltumatu Venemaa energiapoliitikast. Perioodi alguses Venemaa tõi tihti esile, et näeb Balti riike „peamise kliendina“ (Риа Новости 2006b, 2010a ja 2011a). Seega soov saada sõltumatuks Venemaa süsteemist transleeriti RIA perspektiivist arusaamatuks. Näiteks kasutati aastal 2015 Putini arvamust - „Meie küsisime (Balti riikidelt), kas on olemas probleeme energiavarustusega või miks on seda vaja teha (energiasüsteemist lahkuda), saime vastust, et ei, probleeme ei ole, aga nii otsustasime, nii on parem“ (Риа Новости, 2015l).

Energiasüsteemist lahkumine oli meediakanalis heakskiidetud USA poolt, mis RIA perspektiivist ainult kinnitas arvamust USA mõjust Balti riikides (Риа Новости, 2007).

4.2.3 Julgeolekulased meediaraamid

Pöörates tähelepanu julgeolekualaste meediaraamidele välja valitud artiklite hulgas kõige suurem tähelepanu koondus riikide koostööle NATO-ga.

Suuremas osas meediaraami kasutati neutraalse tonaalsusega. Püstitati esile NATO olemust ja tähtsust Balti riikides. Kõige kasutamaks raamistamist riistaks oli isiku arvamus. Näiteks võib tuua esile arutelu, kus Balti riikide julgeoleku ministrid (Olekas, Pabriks ning Reinsalu) väljendasid oma arvamust seoses Iskanderite rakettide paigutamisega Venemaal. Ministrid väljendasid oma muret antud küsimuses ning samuti tõid esile NATO töö olulisust (Риа Новости, 2013j).

Käesoleva raami üks negatiivne kajastatus väljendust 2015 aastal, kui USA soovis panustada rohkem Ukraina kriisi reguleerimisprotsessi, mille üheks sammuks oli Venemaaga kahe-suunalise suhe taastamine. Arutelude jooksul Venemaa üheks võtmetingimuseks oli vähendada NATO „aktiivsust“ Balti riikide, Poola, Rumeenia ning Bulgaaria piiridel (РИА Новости, 2015b).

Üheks negatiivsemaks eeltoodud raami interpretatsiooniks, mida võib kutsuda ka kõrval meediaraamiks väljendus Balti riikide sõltuvusest NATO-st. Näiteks mainiti, et Balti riikidel ei ole olemas sobivaid patrull lennukid, sellega seoses riikide õhuterriitoriumi kaitse on oluliselt „sõltunud“ organisatsioonist (РИА Новости, 2010b, 2014m, 2015f ja 2015o).

Ajalises perspektiivis käesolevate raamide aktiivne kajastamine RIA-s toimus ajavahemikus 2010 - 2015. Ennem RIA peamiselt kajastas Balti riike ainult organisatsiooni liikmetena. Baltimaade, NATO ja Euroopa Liidu ärevust teatud ajavahemikus oluliselt mõjutasid Zapadi sõjalised õlkused ning Gruusia ja Ukraina kriis, mis leidsid aset aastatel 2008-2015.

4.3 Balti faktor

Käesoleva peatüki viimane osa uurib Balti faktori olemust RIA meediakanalis. „Balti faktor“ on suhteliselt noormääratlus tänapäeva maailmas, mille üks uuringuperspektiiv analüüsib, kuidas Balti riigid mõjutavad Venemaa ja EL suhteid. Balti faktori tuvastamiseks uuriti, kuidas liikmesriikide kajastamine EL välja valitud meediakanalites mõjutas Venemaa poliitikat või

seisukohta. Seost määrati kolme alamkategoriate vahel - otsene, kaudne või puudub. Vaatluse alla võeti sama uurimuse andmeid, mida kasutati Balti riikide mõiste tonaalsuse tuvastamise juures ehk siis ainult need kajastamised, mis toimusid erinevate teemade puhul. Kokku võeti arvesse 146 juhtumit (82+64) (Tabel 2)(Tabel 5).

Kvalitatiivse sisuanalüüsis oli tuvastatud, et uuritavas uuringusuunas RIA peamiselt kajastab neid artikleid, mis on otseselt Venemaaga seotud. Samas tulemused tõestavad, et Balti riikide tegutsemine EL on Vene avalikkuse jaoks huvipakkuv teema, kuna on suur osakaal ka neid meediatekste, kus seos puudub.

<i>Seos Venemaaga</i>	<i>Negatiivne</i>	<i>Positiivne</i>	<i>Neutraalne</i>	<i>Kokku</i>
<i>Otsene</i>	36	6	21	63
<i>Kaudne</i>	20	5	11	36
<i>Puudub</i>	20	10	17	47

Tabel 5. Kajastamise seos Venemaaga ning selle tonaalsus RIA-s (2004-2018)(autori koostatud)

Balti faktori tuvastamiseks uuriti otsest ja kaudset seost, samuti pöörati tähelepanu ainult negatiivsele ja positiivsele tonaalsusele, kuna viimased kõige paremini võimaldavad tuvastada, mida võiks muuta Balti riikide ja Venemaa suhetes, et mõjutada ka viimase suhteid EL üldiselt.

Pöördudes otseselt negatiivne mõjule võib järeldada, et grupis omavad suuremat osakaalu poliitilised ja majanduslikud sündmused. Erialalase kirjanduse analüüsimise juures leiti, poliitika juures spetsiifilisemalt Balti riikide ja Venemaa suhetes siiaaani mängib olulist rolli ajalooline perspektiiv ja kollektiivne mälu olemus. Käesoleva uuringu analüüsitud artiklid ja nendes leitud meediaraamid tõestavad viimast ettepanekut. Otsene negatiivne mõju tuleneb peamiselt ajaloolisest perspektiivist ja sealt tulenevatest probleemidest ja sündmustest. Kõige suuremaks probleemiks oli vene vähemuse õiguste rikkumine, mis aastatel 2004-2018 hoidis äreval Venemaad. Majanduslane otsene negatiivne mõju tuleneb Balti riikide Venemaa vastase poliitikaga, mida viimased transleerivad EL, eriti kajastatakse, seda just sanktsioonide juures. Otseselt positiivne mõju tuleneb uuritavas ajavahemikus energiaalasest koostööst, mida tänapäeval Balti riigid kavatsevad vähendada.

Kaudne negatiivne mõju tuleneb peamiselt Balti riikide ja USA koostööst nii poliitilises, kui ka julgeolekualases aspektis (NATO). RIA perspektiivist Venemaa mureseb eeskätt USA nii poliitilise kui ka julgeolualase võimekuse suurenemisest. Kaudne positiivne mõju tuleneb Balti riikide koostööst Venemaaga ja teiste riikidega infrastruktuuri arendamise juures.

	<i>Poliitika</i>	<i>Majandus</i>	<i>Julgeolek</i>
<i>Otsene negatiivne</i>	19	17	0
<i>Otsene positiivne</i>	0	4	0
<i>Kaudne negatiivne</i>	12	1	5
<i>Kaudne positiivne</i>	4	1	0

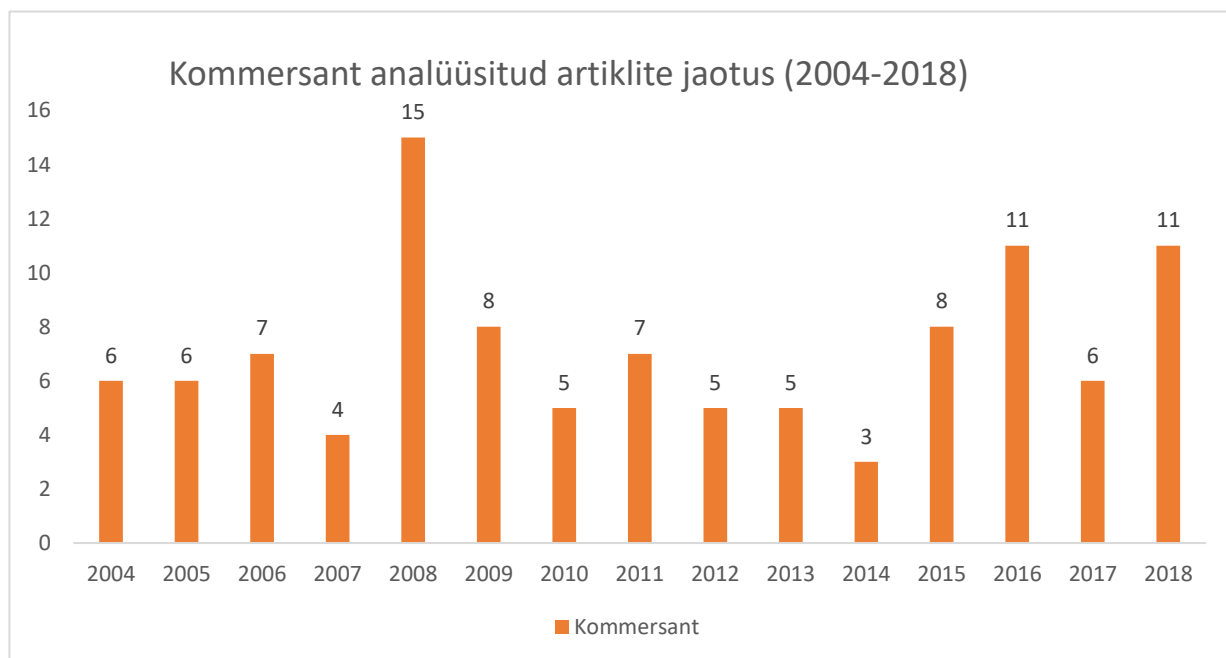
Tabel 6. Otsese ja kaudse (positiivse ja negatiivse) seose temaatiline jaotus RIA-s (2004-2018)(autori koostatud)

Käesolevad tegurid on tihedalt läbipõimunud, sellega, mida käsitles erialane kirjandus Balti faktori juures (Galbreath & Lašas, 2011) (Raik, 2016). Eeltoodud tekstis võib järeldada, et Balti faktori negatiivne mõju tuleneb, sellest, et Balti riigid 1) ei unustanud 20 sajandi sündmusi ning siiaaani „kavatsevad ajalugu ümber kirjutada“ 2) ei lahenda vene vähemuse küsimust 3) transleerivad EL Venemaa vastase poliitikat, mis avaldub mõju eeskätt Venemaa majandusele. Tegurite tõestamiseks, analüüsitakse Balti faktori olemust ka opositsioonilises meediakanalis.

5.KOMMERSANTI TULEMUSED

Käesolevas uuringus opositsiooniliseks meediakanaliks oli valitud Kommersant. Meediakanalist oli valimi kriteeriumite järgi välja valitud 107 artiklit. Jooniselt 2 ilmneb, kuidas jaotus tähelepanu Balti riikidele uuritavas ajavahemikus. Võrreldes RIA- ga võib jälgida, et artiklite kajastamisosakaal aastatel 2004-2018 jaotus enamvähem võrdselt, kuigi esines aastaid, kus liikmesriike käsitleti rohkem. Meediatekstide analüüsi jooksul leiti, et Kommersant pöördudes Baltimaadele EL kõige tihedamini avas just majandusega seotud teemasid. Aastatel 2008-2009 arutati majanduskriisi tagajärjetest Balti riikide jaoks. Perioodil 2015-2016 suuremat tähelepanu leidsid kehtestatud sanktsioonid Venemaa vastu ning 2018 aastal toodi esile Balti riikide soovi lahkuda Venemaa energiasüsteemist.

Aastatel 2004-2018 Balti riikide kui EL liikmesriikide käsitlemise juures suuremas osas lähtuti Kommersantis neutraalsest hoiakust. Sarnaselt RIA-le opositsiooniline meediakanal käsitles kõige rohkem neid sündmusi ja uudiseid, mis olid Venemaaga otseselt seotud, kuigi antud juhul arutati vähem Balti riikide negatiivsest panusest Venemaa ja EL suhetesse.

Joonis 2. Kommersanti analüüsitud artiklite jaotus (2004-2018)(autori koostatud)

5.1 Balti riikide mõiste kajastamisega seotud meediarahamid

Käesolevas töös samuti analüüsiti Kommersanti Balti riikide mõiste kasutusvorme ja meediarahame esinemist. Tabel 7 koondab endas uuritava üksuste kajastamise kordi. Esiteks vaatamata sellele, et analüüsi jaoks oli valitud enamvähem võrdne artiklite arv kajastati Kommersantis Balti riike märkimisväärselt vähem, mis mõjutas ka temaatiliste meediarahame arvu. Pöördudes mõiste tarvitamisele võib märkida, et meediakanal samuti eelistab Baltimaade täheldamiseks kasutada ühesõnalist terminit.

Uurides muud viisilisi Balti riikide nimetamisvorme leiti, et Kommersantis tarvitati kolme riikide eraldi koosnimetamist rohkem kui RIA-s. Eeltoodud asjaolu võib tuleneda sellest, et meediakanali majanduslik suund tihti vajab riikide eraldi nimetamist, et edastada mõningaid statistilisi andmeid. Riikide eraldi kajastamine toimus enam vähem võrdselt, kuigi leiti, et kõige sagedamini meenutati Eestit ja Leedut kui riiki, kes kõige rohkem soovivad energiasõltumatust Venemaa energiasüsteemist.

Sarnaselt RIA- le nimetati kõige rohkem Balti riike koos Poolaga, Venemaaga ning USA-ga. Tihedane Baltimaade käsitlemine koos Poolaga mõlemas meediakanalis tõestab riikide tõhusat koostööd EL. Pöördudes Balti riikidele ja Venemaale Kommersant kajastab kõige rohkem riikide majanduslikku koostöö aspekti ning USA-ga kooskäsitlemine peamiselt pöördub julgeolekualase partnerlusele.

Mõiste vorm	Kajastamised (korda)
<i>Прибалтика</i>	102
<i>Страны Балтии</i>	79
Muud viisid	
<i>Kolm riiki koosnimetatud</i>	18
<i>BR, spetsifilisemalt Läti</i>	3
<i>BR, spetsifilisemalt Eesti</i>	6
<i>BR, spetsifilisemalt Leedu</i>	5
Terminiga koosnimetatud riigid	
<i>Poola</i>	42
<i>Venemaa</i>	20
<i>USA</i>	10

Tabel 6. Balti riikide mõiste kasutusvormid Kommersantis (2004-2018)(autori koostatud)

Balti riikide mõiste tonaalsuse määramiseks oli samuti välja valitud ainult need kajastamised, mis edastasid erinevaid teemasid. Tabelis 8 toob välja Balti riikide mõiste kajastamise tonaalsust uuritavas ajavahemikus. Kokku oli analüüsitud **66 sõnakasutust ning 73 väljendi kasutust**. Opositsioonilises meediakanalis samuti ei olnud leitud tõestust, et liikmesriikide kajastamine ühe sõnalise mõiste vormiga on negatiivne. Teiseks, termini tonaalsuse esile toomine võimaldab järeldada, et opositsioonilises meediakanalis käsitletakse Baltimaid kõige tihedamini neutraalselt (Tabel 8).

Mõiste /Tonaalsus	Negatiivne	Positiivne	Neutraalne
<i>Прибалтика</i>	23	5	38
<i>Страны Балтии</i>	24	10	39

Tabel 7. Balti riikide mõiste kasutamise tonaalsus Kommersantis (2004-2018)(autori koostatud)

Tabel 9 toob esile Balti riikidega kajastavamate riikide tonaalsuse jaotust aastatel 2004-2018. Võib märkida, et Baltimaade käsitlemine Poolaga on Kommersantist veelgi kasutatavam, kuigi temaatiline rõhk ei muutunud. Sarnaselt riiklikule meediakanalile pööratakse tähelepanu sellele, et Balti riigid ja Poola omavad sarnaseid huve organisatsiooni raames.

Liikmesriikide kajastamine koos Venemaaga tihti leiab Kommersantist neutraalse tonaalsuse. Neutraalne hoiak tulenes sellest, et kajastades Balti riike koos Venemaaga tihti autor ei leidnud teksti juures Venemaa rektsiooni sellele. See tähendab, et info edastamise juures Kommersant kavatses mitte transleerida Venemaale kanduva negatiivse mõju isegi kui see võiks olla. Teatud kategoorias üheks temaatiliseks suunaks oli Balti riikide soov lahkuda Venemaa energiasüsteemist. Kui RIA-s eeltoodud teema juures tavaliselt käsitleti Venemaale kanduva mõju (nt: rahalist kaotust) siis Kommersant teatud võimalust ei kasutanud.

USA – ga kooskäsitlemine samuti pöördus riikidele poliitilisele ja julgeolekualasele koostööle, millele pööratakse rohkem tähelepanu järgmises peatükis.

Terminiga koosnimetatud riigid/ Tonaalsus	Negatiivne	Positiivne	Neutraalne
<i>Poola</i>	20	2	20
<i>Venemaa</i>	5	2	12
<i>USA</i>	2	3	5

Tabel 8. Terminiga koosnimetatud riigid ja tonaalsus (2004-2018)(autori koostatud)

5.2 Temaatilised meediaraamid

Kommersanti meediaraamid jaotusid kolme teema vahel – poliitika, julgeolek ja majandus. Kõige rohkem leidis meediakanalis majanduslikuid meediaraame. Järgmisena olid poliitilised raamid ning kõige vähem leiti julgeolualaseid raame. Lihtsamaks jälgimiseks Tabel 1 annab ülevaade kasutatavatest meediaraamidest ning määratleb ka nende käsitlemise tonaalsust uuritavas ajavahemikus. Järgmised alampeatükid pöörduvad iga teemale põhjalikumalt seletades lahti ka meediaraame.

Meediaraami teema	Peamine raam	Positiivselt	Negatiivselt	Neutraalselt
Poliitika	<i>uus Euroopa</i>	0	5	4
	<i>kvootide vastased</i>	0	5	0
	<i>Endised NSVL vabariigid</i>	3	1	1
Majandus	<i>Majanduskriisi kannatajad</i>	0	0	4
	<i>Soovivad energiasõltumatust</i>	0	1	5
	<i>Nord Streami projektide vastased</i>	1	11	4
Julgeolek	<i>NATO kui partnerid</i>	1	0	4

Tabel 9. Kommersanti temaatiliste meediaraamide jaotust ja tonaalsus (2004-2018)(autori koostatud)

5.2.1 Poliitilised meediaraamid

Vaatamata sellele, et opositsioonilises meediakanalis arvuliselt kajastati ajaloolisi probleeme vähem oli nende tähtsust samuti esile toodud. Näiteks pöörates tähelepanu okupatsiooni küsimusele Balti riikides üks meediatekst pealkirjaga „ametlik seisukoht“ pöördus Ameerika Ühendriikide presidenti arvamusele, kus Bush tunnistas okupatsiooni toimumist 20 sajandil (Риа Новости, 2005b). Teisel korral oli tegemist ühe vene kirjaniku aramusartikliga, kus autor rõhutas, et Venemaal oleks lihtsam, kui ta tunnistaks okupatsiooni olemust ning täidaks rahvusvahelise üldsuse nõudvaid tingimusi (Коммерсантъ, 2005d). Mõlemad meediatekstitid

ei toonud esile Venemaa reaktsiooni või seisukohta eeltoodud küsimusele, millega jätsid nende tekstidele neutraalse hoiaku.

Üks negatiivne kajastamine pöördus sellele, et Balti riigid „kohtlevad natsismi ja stalinismi võrdselt“, käsitus ilmus kui Baltimaad allkirjastasid EL deklaratsiooni, mis kavatseb tagada „ausat ja avatud“ suhtumist totalitaarsete režiimidele (Коммерсантъ, 2009e). Kuigi meediatekst tuvastas, et Venemaa lähtub teatud ettepanekust ja deklaratsioonist päris kriitiliselt, kuna riigi esindajate arvamusel on 20.sajandi sündmustes süüdi Saksamaa.

Vene elanikkonna küsimuse kajastamine oli arvuliselt märkimisväärselt väiksem kui RIA-s. Uuritavas ajavahemikus oli teemat puudutatud 5 korda ning viimane käsitlemine oli 2012.aastal. Võib jälgida, et perioodi alguses pöörduti küsimusele väga negatiivselt, näiteks ühes meediatekstis mainiti, et Balti riigid on „ajalooliselt nakatunud russofoobiast“ (Коммерсантъ, 2006a). Kuigi iga aastaga tonaalsus muutub aina neutraalsemaks ja teema vähem kajastavamaks. Sarnaselt riiklikule meediakanalile, käesoleva teema juures kasutatakse Sergei Lavrovi arvamust (Коммерсантъ, 2004).

Üheks meediaraamiks, mida kõige tihedamini kajastati positiivsena pöördus Balti riikide staatusele 20.sajandil jooksul. Kommersant perioodi alguses tihti transleeris riike „endiste NSVL vabariikideks“. Kuigi analüüsi jooksul ei leitud, et raam oli seotud kindla temaatilise suunaga pigem oli väljend kasutatud sünonüümna Balti riikide kajastamise juures. Positiivne kohtlemine pöördus alg Idapartnerluse arendamisele Balti riikide ja Gruusia vahel ning riikide koostööle USA-ga (Коммерсантъ, 2005d, 2006c, 2008m). Hiljem tuli esile teine poliitiline meediaraam, mis võeti kasutuseks Balti riikide määramise juures. Uuritavas ajavahemikus tihti käsitleti Balti riike „Uue Euroopana“. Määratluse alla ei kuulunud ainult Baltimaad, vaid peamiselt toodi esile kõiki riike, kes ühinesid EL – ga 2004. aastal. Meediaraam pöörab oma tähelepanu sellele, et organisatsioonis tihti esineb huvide lahusust, mis kõige tihedamini väljenduv EL poliitikas Venemaa vastu (Коммерсантъ, 2004a, 2006a, 2008l, 2009a). Sealt tuleneb meediaraam, et Balti riigid omavad tugevat positsiooni Venemaa vastu, viimane mõjutab näiteks Venemaaga viisavaba liikumise kehtestamist (Коммерсантъ, 2011c, 2013c).

Üks peamine meediaraam, mida samuti võib seostada ka „Uue Euroopaga“ on seotud EL liikmesriikide pagulaskriisi kooslahendamisega. Kommersantist oli tihti esile toodud, et Balti riigid „ei olnud valmis avatud uste poliitikale“, sellega seoses olid nad EL poolt kehtestatud kvootide vastu (Коммерсантъ, 2015 a,b, d,e ja g). Kõige tihedamini pagulaskriisi juures

käsitleti Balti riike märksõnadega koos teiste riikidega, kes olid samuti kvootide vastu (kõige tihedamini käsitleti Poolat).

Positiivselt kajastati Baltimaid kõige tihedamini kui käsitleti nende koostööd või osalemisest projektis teiste riikidega. Üheks heaks näiteks oli Idapartnerlus, kus Balti riike presenteeriti koostöö aktiivse osalejana, tuues esile ka nende riikide algpanust programmi loomisele (Коммерсантъ, 2008 c ja m).

5.2.2 Majanduslikud meediarahvad

Kommersanti suurem osa tähelepanust koondus majandusalastele küsimustele. Balti riikide majandusareng leidis uuritavas ajavahemikus Kommersantis kõige suuremat arutelu. Nimelt meediakanali perspektiivist Balti riigid olid majanduskriisi tõttu EL liikmesriikidest ühed suuremad kannatajad. Toodi esile, et peale EL ühinemist Balti riikide majandus oli veel „nõrk“, et sellega kriisiga toime tulla (Коммерсантъ, 2009c). Ühest „nõrkuse“ näitajaks oli meediakanalis esile toodud inflatsiooni näitaja (Коммерсантъ, 2008h, 2008i). Võttes arvesse IMF ja Rosstat andmeid toodi esile ettepaneku, et Balti riikide hindade järsk tõus 2008. aastal sügisel oli seotud riikide „postsovetlikku majandussüsteemidega“ (Коммерсантъ, 2008i). Riikide raskused majanduskriisi jooksul mõjutas nende soovi ühineda eurotsooniga, kuigi see tol ajal ei õnnestunud (Коммерсантъ, 2008h, 2009g).

Pöördudes Euroopa Liidu majanduspoliitikale täheledati, et Baltimaad on tugevad santsiooni pooldajad (Коммерсантъ, 2008, 2016d, 2018f). Sanktsioonide kehtestamise küsimus Kommersanti perspektiivist tuli esile juba 2008. aastal seoses Gruusia kriisiga. Pöördudes antud küsimusele leiti, et kõige tihedamini sanktsioonide pooldajate seas olid ka lisaks Baltimaadele Poola, Rootsi ja Suurbritannia (Коммерсантъ, 2008, 2018f).

Kommersant sarnaselt RIA-le kajastas kõige rohkem liikmesriikide koostööd energeetika sektoris. Baltimaid nimetati riikidena, kes on isoleeritud Euroopa energiaturgudest (Коммерсантъ 2006d, 2018a). Seega teine kajastavam meediarahv pöördus Balti riikidele kui „Gaspromi klientidele“. Eeltoodud staatus leidis uuritava ajavahemiku jooksul mitmeid muutusi. Erinevalt RIA-st Kommersantis toodi esile põhjuseid, miks Balti riigid soovisid Venemaa süsteemist lahkuda. Esiteks Gasprom käivitas kõrgemat hinnapoliitikat Balti riikide vastu (Коммерсантъ, 2010b, 2013d, 2016e). Teine põhjus seisnes selle, et Venemaa kasutas Balti riikide energialast sõltuvust teatud relvana nende vastu ehk siis, kuidas kinnitas aastal 2016 Jüri Ratas Venemaa energiasüsteemist lahkumine on „julgeolekulane

küsimus“(Коммерсантъ, 2006e, 2016). Uuritava perioodi lõpus toodi esile EL panust eeltoodud küsimuse lahendamise juures, kus organisatsioon teostas mitmeid reforme Gaspromi monopoolses poliitikas (Коммерсант, 2018a).

Ühekordselt pöördui soovile saada Venemaast energiasõltumatuks negatiivselt. 2018. aastal määratleti, et Baltimaade avaldustes EL „pole midagi uut“, riigid mitu aastat tegutsevad ühe retoorika järgi tõstetades esile „kui tähtis on lahkuda Venemaa energiamaaailmast“, kuigi Eesti, Läti ja Leedu poliitikute avaldused ei ole antud küsimuses tänapäeval „nii ettevaatlikud“ (Коммерсантъ, 2018).

Kommersantist samuti toodi esile, et Balti riigid ja kõige tihedamini Poola on Nord Streami mõlemate projektide vastased. Tõsteti esile, et riigid muretsesid eeskätt projektiga kaasnevate julgeoleku ja keskkonnaprobleemidest. Perioodi alguses Kommersant käsitles liikmesriike Nord Streami projekti juures rohkem neutraalselt, näiteks ühe artikli pealkiri teadvustas, et „Balti riigid kaitsevad Euroopa Liidu energialast iseseisvust“ (Коммерсантъ, 2006e). Ajaga muutus tonaalsus tugevalt negatiivseks.

5.2.3 Julgeolekualased meediaraamid

Julgeolekulased meediaraamid oli peamiselt seotud ühe teemaga, mis pöördus riikide partnerlusele NATO-ga ning spetsiifilisemalt USA-ga. Toodi esile Baltimaade arvamust, et NATO ja USA panus regioonis „on asendamatu“ ning riigid soovivad edaspidist koostöö arengut (2008m, 2016l). Partnerluse perspektiivi hästi väljendab ühe 2008. aastal ilmunud pealkiri „USA on piiramatult tänulik oma partneritele“, meediatekst pöördus Iraaki sõjale, kus Baltimaade avaldasid toetust riigile (Коммерсантъ, 2008m)

Üks negatiivne meediaraam väljendub asjaolus, et Balti riigid näevad Venemaas teatud ohtu, sellega seoses oli nad 2017. aastal nõudnud sõjalist Shengenit ning tõhusamad koostööd kahe organisatsiooni vahel (Коммерсантъ, 2007d).

5.3 Balti faktor

Balti faktori tuvastamiseks Kommersantis samuti valiti välja ainult need Balti riikide kajastamised, mis käsitlesid Balti riike erinevate teemade puhul. Analüüsis selgus, et opositsiooniline meediakanal sarnaselt RIA-le samuti kajastab kõige rohkem neid sündmusi, mis on otseselt Venemaaga seotud. Kuigi võib jälgida, et meediatekstide tonaalsus on Kommersantis rohkem neutraalsem.

Seos Venemaaga	Negatiivne	Positiivne	Neutraalne	Kokku
<i>Otsene</i>	29	4	34	67
<i>Kaudne</i>	6	3	16	25
<i>Puudub</i>	10	7	30	47

Tabel 10. Seos Venemaaga ja tonaalsus (2004-2018)(autori koostatud)

Kommersanti Balti faktori analüüsis selgus, et peamiselt transleerivad meediakanalid sarnaseid temaatilisi suundumisi Balti faktori juures. Opositsioonilises meediakanalis otsene negatiivne mõju tulenes vene vähemuse küsimusest, mida aktiivselt käsitleti perioodi alguses ning peamiselt Balti riikide energialasest poliitikast Venemaa vastu, mis väljendub sooviga lahkuda riigi energiasüsteemist. Otsene positiivne mõju tulenes samuti perioodi algusest, kui Venemaa nägi Balti riikides energialaseid partnereid.

Kaudne negatiivne mõju avaldub „Uue Euroopa“ meediaraamist. Otseselt meediatekstides ei avastatud Venemaale kandub negatiivne mõju, kuid analüüsis selgus, et see väljendub riikide seisukohalistest erinevustest, mis raskendavad Venemaa ja EL läbirääkimisi. Samuti kaudne mõju tuleneb sellest, et määratluse all ei käsitle ainult Eestit, Lätit ja Leedut, vaid ka teisi riike, kes ühinesid EL 2004.aastal.

Seos ja tonaalsus/ Teema	Poliitika	Majandus	Julgeolek
<i>Otsene negatiivne</i>	12	17	0
<i>Otsene positiivne</i>	1	3	0
<i>Kaudne negatiivne</i>	4	2	0
<i>Kaudne positiivne</i>	3	0	0

Tabel 11 Otsese ja kaudse (positiivse ja negatiivse) seose temaatiline jaotus Kommersantis (2004-2018)(autori koostatud).

6 MEEDIAKANALITE VÕRDLUS

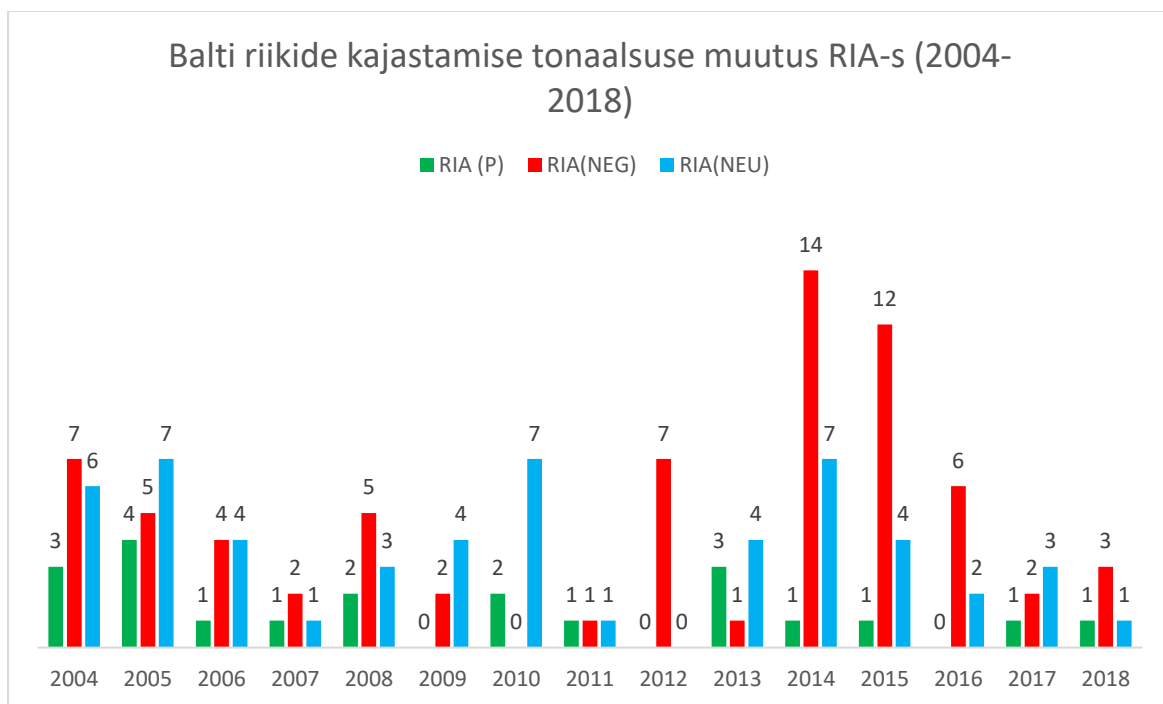
Antud töö uuris Balti riikide ühistegutsemist EL aastatel 2004-2018 Vene meediakanalites. Käesoleva peatükki eesmärk on esiteks uurida meediakanalite ühiskuvandi muutus uuritavast ajavahemikus. Teiseks kokkuvõtlikult tuua esile riikliku ja opositsioonilise meediakanali seisukohalisi erinevusi ja sarnasusi seoses Balti riikide ühistegutsemisega EL.

Käesolevas uuringus selgus, et üldiselt RIA lähtub rohkem negatiivsest hoiakust kui Kommersant, mis kõige tihedamini kajastab Balti riike neutraalselt. Kuigi soovitakse tuua esile joonised, mis võimaldavad jälgida mõlemate meediakanalite puhul üldise Balti riikide ühiskuvandi tonaalsuse muutust aastatel 2004-2018. Jooniste loomise juures võeti arvesse samad juhtumid, mis olid kasutatud Balti riikide mõiste ja Balti faktori tuvastamise juures, kuna viimased katavad kõige paremini meediatekstide temaatilist tausta. Seega RIA-st analüüsiti 146 juhtumit ning Kommersantist 139 juhtumit, uuringu tulemused on kujutatud Joonistel 3 ja 4.

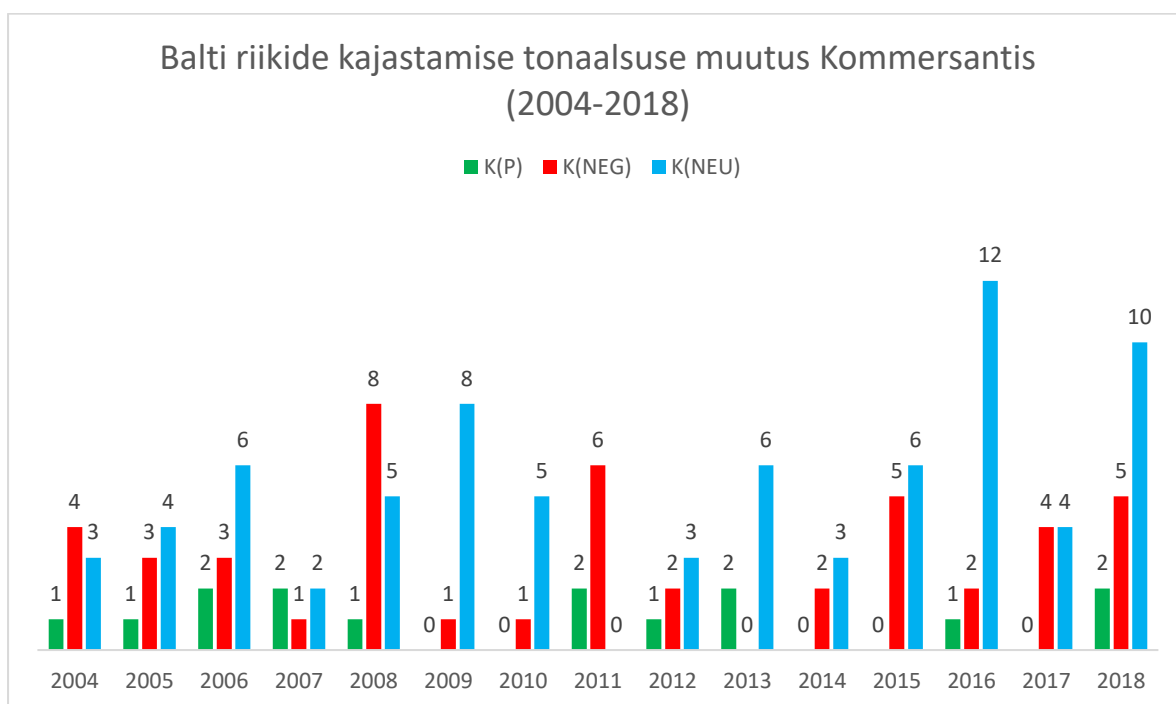
Joonis 3 selgitab, kuidas muutus RIA-s Balti riikide ühiskuvandi presenteerimine kolme tonaalsuse perspektiivist. Analüüsis leiti, et uuritavas ajavahemikus perioodi alguses tonaalsused jaotusid enamvähem võrdselt, kuigi peale 2008. aastat seisukohad muutusid raskesti määratavateks. Eriti negatiivset hoiakut leidsid Balti riigid riiklikus meediakanalis aastatel 2014-2015. 2017. aastast on riikide käsitlemine vähenenud ning uuritava perioodi viimastel aastatel jõudsid tonaalsused jällegi peamiselt võrdsetesse positsioonidesse.

Joonisel 4 on kujutatud liikmesriikide kajastamine Kommersantis aastatel 2004 - 2018. Sarnaselt RIA-le võib jälgida, et opositsioonilises meediakanalis perioodi alguses kasutatakse kõike kolme hoiakut samaväärselt, kuigi järgnevatel aastatel kõige rohkem muutusi leidsid negatiivne ja neutraalne tonaalsus. Perioodi lõpus jäi meediakanalil üldine neutraalne hoiak.

Pöördudes joonistele võib märkida, et Balti riikide suurem kajastamine toimub meediakanalites erinevatel aastatel. Eeltoodud asjaolu tulenes sellest, et Kommersanti temaatiline suund pöördus rohkem majandalastele sündmustele. RIA aga käsitles rohkem poliitilisi teemasid.

Joonis 3. Balti riikide kajastamise tonaalsuse muutus RIA-s (2004-2018)

Joonis 4. Balti riikide kajastamise tonaalsuse muutus Kommersantis (2004- 2018)(autori koostatud)

Kvalitatiivse sisusanalüüsis selgus, et välja valitud meediakanalid lähtuvad eri arusaamadest, sellega seoses kohtelevad nad uuritavas ajavahemikus ka Balti riike kui EL liikmesriikidena erinevalt. Järgmine tekstiosa soovib lühidalt tuua esile RIA ja Kommersanti peamised erinevused ja sarnasused erinevate meediaraamide kasutamise juures.

Pöördudes Balti riikide mõiste kasutusele oli tuvastatud, et mõlemad meediakanalid 1) eelistavad ühesõnalise „Pribaltika“ kasutusvormi 2) ei seosta kumbki terminit kindla toonaalsusega, vaid pigem kasutavad neid sünonüümidena.

Opositsiooniline meediakanal täheldas Balti riike kolme riigi eraldi nimetamisega rohkem, mis võib tuleneda sellest, et 1) meediakanal transleeris rohkem majandusalaseid uudiseid, mis vajab rohkem statistiliste andmete esile toomist 2) Kommersantis Balti riikide ühiskuvand ei ole nii levinud nagu riiklikus meediakanalis, seda tõetavalt ka Balti riikide mõiste kajastamisarvud, mis olid RIA-s märkimisväärselt suuremad (peaaegu sama artiklite arvu juures).

Baltimaade kooskäsitlemine teiste riikidega lähtusid RIA ja Kommersant samadest meediaraamidest. Kõige rohkem toodi esile Balti riike koos Poolaga, Venemaaga ning USA-ga. Kuigi oli tuvastatud, et välja valitud meediakanalites erines nende meediaraamide kasutustonaalsust.

Käesoleva töö analüüsi üheks eesmärgiks on tuvastada peamised temaatilised raamid, mida välja valitud meediakanalid transleerisid aastatel 2004-2018 Balti riikide ühistegutsemise kohta EL. Põhjalikumaks meediakanalite analüüsiks soovitakse lühidalt võrrelda RIA ja Kommersanti meediaraame omavahel. Tabel 12 ja Tabel 13 koondavad endast peamised meediaraamid tuues esile, kuidas teatud meediaraami transleeritakse vastastikkus meediakanalis.

Käesolev analüüs tuvastas peamisi meediaraame, mida uuritavad kanalid transleerisid Balti riikide kohta EL aastatel 2004-2018 sõnaliselt ühesuguselt, Balti riigid kui 1) vene elanikkonna õiguste rikkujad 2) Nord Streami projekti vastased 3) tugevad sanktsiooni pooldajad 4) energiasõltumatuse soovijad. Kui kolme esimese puhul oli kajastamistonaalsus mõlemates meediakanalites negatiivne siis viimast RIA käsitles kõige tihedamini negatiivselt ning Kommersant neutraalselt. Samuti võib esimest käsitleda tänapäeval vähem kehtivaks just opositsioonilises meediakanalis, kuna viimati kasutati seda 2012. aastal.

Meediaroomi teema	RIA perspektiiv(riiklik)	Kommersanti perspektiiv (opositsiooniline)
P	Kavatsevad ümber kirjutada ajalugu	Ajalugule pöördus Kommersant neutraalselt, käesolevat raami ei leitud
	Vene elanikkonna õiguste rikkujad	Raam oli meediakanalis kasutatud perioodi alguses, ajaga muutus hoiak neutraalsemaks ning vähem kajastavamaks
	Mõjutatud USA-st	Ei leitud, pigem pöörati tähelepanu riikide koostööle
M	Tugevad sanktsioonide pooldajad	Üks kajastavam meediaroom, kõige tihedamini kajastatud samuti negatiivselt
	Soovivad energiasõltumatust Venemaalt	Üks kajastavam meediaroom, kuigi erinevalt RIA-s üldine tonaalsus oli neutraalne. Toodi välja põhjuseid, miks Balti riigid soovivad lahkuda. RIA, aga pöördus rohkem Venemaa kaotustele
	Nord Streami projektide vastased	Sarnaselt RIA-le üks kajastavam meediaroom sama negatiivse tonaalsusega
J	Sõltunud NATO-st	NATO -t vaadeldi suuremas osakaalus Balti riikide partneritena, negatiivset konteksti ülekaalu ei täheldatud

Tabel 12. Temaatiliste meediaroomide võrdlus RIA

	Kommersanti perspektiiv (opositsiooniline)	RIA perspektiiv(riiklik)
P	Endised NSVL vabariigid	<i>Oli kasutatud, kuigi tavaliselt kontekst oli negatiivne. Kommersanti käesolevat väljendit kasutati neutraalselt</i>
	Uus Euroopa	<i>RIA käesolevat käsitlus ei tarvitanud, meediakanali poolest Balti riikide eriseisukoht eriti Venemaa vastu oli seotud USA mõjuga</i>
	Kvootide vastased	<i>Pagulaskriisi RIA-s meediakanali välja valitud artiklite seas ei kajastatud</i>
M	2008.aasta majanduskriisi suuremad kaotajad	<i>Oli kasutatud üks kord. Peamiselt pöörati tähelepanu Balti riikide kaotustele sanktsioonidest</i>
	Nord Streami projekti vastased	<i>Tabel 12</i>
	Soovivad energiasõltumatust	<i>Tabel 12</i>
J	NATO partnerid	<i>Käesolevad väljendid ei kasutatutud, kasutati sõna „sõltunud“</i>

Tabel 13. Temaatiliste meediaraamide võrdlus Kommersant

KOKKUVÕTTE

Antud bakalaureusetöö analüüsis Balti riikide kui Euroopa Liidu liikmesriikide ühiskuvandit välja valitud Venemaa meediakanalites aastatel 2004-2018. Töö põhieesmärgiks oli tuvastada, kuidas presenteeritakse Venemaal Balti riikide ühistegevust Euroopa Liidus valitud ajaperioodil.

Kvalitatiivse sisuanalüüsi rakendamise jooksul tuvastati kaks peamist meediaraamide gruppi. Esimene koondas oma tähelepanu Balti riikide mõiste erinevate kasutamismvormidele. Teine grupp pöördus meediaraamide temaatiliste suundumustele, käesolevas töös käsitleti kolm teemat – poliitika, majandus ja julgeolek.

Pöördudes Balti riikide mõistele oli leitud, et mõlemad meediakanalid eelistasid Baltimaade nimetamise juures sõna „Pribaltika“. Samuti pöördudes Baltimaade kajastamisele teiste riikidega leiti, et nii riiklik kui opositsiooniline meediakanal kõige tihedamini kajastab Balti riike koos Poolaga, Venemaaga ning USA-ga.

Leitud raamide analüüsimise juures oli tuvastatud kolm peamist temaatilist meediaraami, mida aastael 2004-2018 transleerisid mõlemad meediakanalid Baltimaade käsitlemise juures, Balti riigid 1) rikkuvad vene elanikkonna õigusi 2) on Nord Streami projekti vastased 3) kui Venemaa vastu kehtestatud sanktsioonide tugevad pooldajad.

Töö analüüs võimaldas uurida Balti faktori olemust Vene meediakanalite perspektiivist. Uuringus leiti, et aastatel 2004-2018 välja valitud meediakanalites negatiivsemat mõju avaldas vene vähemuse küsimus ning Baltimaade Venemaa vastane poliitika EL.

Analüüsis selgus, et RIA ja Kommersant käsitlevad Balti riike oma meediatekstides erinevalt. Uuritavas ajavahemikus riiklik meediakanal presenteeris Baltimaid rohkem negatiivselt. Opositsiooniline meediakanal hoidis Baltimaade kajastamise juures kõige tihedamini neutraalset hoiakut.

Töö uuringusuund kinnitab, et poliitilises kommunikatsioonis meedia muutub kujundavaks jõuks rahvusvaheliste suhete korrastamisel. Käesoleva töö uuringuperspektiiv pöördus Balti riikide kui Euroopa liikmesriikide ühiskuvandile kahes Venemaa meediakanalile aastatel 2004-2018. Töö võimaldab teadvustada peamised raamid, mida Venemaa meediakanalid transleerivad Balti riikide kohta kodumaisele publikule.

KASUTATUD KIRJANDUS

- Alston, Charlotte., & Sharp, Alan. (2011). *Piip, Meierovics & Voldemaras : The Baltic States*. Haus Publishing.
- Arias, Eric. (Juuli 2019. a.). How Does Media Influence Social Norms? Experimental Evidence on the Role of Common Knowledge. *Political science research and methods*, 7(3), 561-578.
- Bessudnov, Alexei. (1. veebruar 2008. a.). Media map. *Index on Censorship*, 37(1), 183-189.
- Boomgaarden, Hajo. G., & Song, Hyunjin. (Juuni 2019. a.). Media Use and Its Effects in a Cross-National Perspective. *Kolner Zeitschrift fur Soziologie und Sozialpsychologie*, 71, 545-571.
- Bryant, Jennings., Thompson, Susan., & Finklea, Bruce. W. (2012). *Fundamentals of media effects* (2 tr.). Waveland Press. Kasutamise kuupäev: 6. veebruar 2020. a., allikas https://books.google.ee/books?hl=ru&lr=&id=XcUQAAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR1&dq=%D0%BC%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D0%B0%D1%8D%D1%84%D1%84%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%8B&ots=JT7xnucko0&sig=AHM2XhQLUT42jmsEFRD4FQsETvA&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
- Buhmann, Alexander., & Ingenhoff, Diana. (2015). The 4D Model of the country image: An integrative approach from the perspective of communication management. *International communication gazette*, 77(1), 102-124.
- Chunawalla, S. A. (2010). *Mass communications and media studies : Masscommmedia*. Himalaya Publishing House.
- David, Clarissa. C., Atun, Jenna. Mae., Fille, Erika., & Monterola, Christopher. (2011). Finding Frames: Comparing Two Methods of Frame Analysis, Communication Methods and Measures. *Finding Frames: Comparing Two Methods of Frame*, 5(4), 329-351.
- Denzin, Norman. K. (2014). Symbolic Interactionism and the Media. rmt: R. Fortner, & M. Fackler (Toim-d), *The handbook of media and mass communication theory* (1 tr., lk 1-948). John Wiley & Sons, Incorporated.
- Dey, Ian. (1993). *Qualitative data analysis, A user- friendly guide for social scientists*. London & New York: Routledge.

- Ehin, Piret., & Berg, Eiki. (2009). *Identity and Foreign Policy : Baltic-Russian Relations and European Integration*. Routledge.
- Entman, Robert. M. (December 1993. a.). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51-58.
- Euroopa Parlament. (2020). *Venemaa*. (M. Damen, Toimetaja) Allikas: Teavelehed Euroopa Liidu kohta: https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/et/FTU_5.6.3.pdf
- Fortner, Robert. S., & Fortner, M. P. (Toim-d). (2014). *The Handbook of Media and Mass Communication Theory* (1 tr.). John Wiley & Sons, Incorporated.
- Galbreath, David. J., & Lašas, Ainius. (2011). The 'Baltic' Factor in EU–Russian Relations: In Search of Coherence and Co-operation in an Era of Complexity. *Journal of Contemporary European Studies*, 19(2), 261-272.
- Galbreath, Jeremy. W., & Lamoreaux, David. J. (2008). The Baltic States As 'Small States': Negotiating The 'East' By Engaging The 'West. *Journal of Baltic Studies*, 39(1), 1-14.
- Gerner, Kristian. (18. January 2012. a.). *The Baltic states- how many? A story of a historical coincidence*. Kasutamise kuupäev: 15. April 2020. a., allikas Baltic Words: <http://balticworlds.com/a-story-of-a-historical-coincidence/>
- Grigas, Agnia., Kasekamp, Andres., Maslauskaitė, Kristina., Zorgenfrei, Liva., & Buzek, Jerzy. (July 2013. a.). *The Baltic States in EU: yesterday, today and tomorrow*. Kasutamise kuupäev: 20. April 2020. a., allikas Institute Delors: <http://www.institutdelors.eu/wp-content/uploads/2018/01/balticstateseu-grigaskasekampmaslauskaiteszorgenfrei-ne-jdi-july13.pdf?pdf=ok>
- Gudžinskas, Liutaras., & Bekišas, Tomas. (2018). The Baltic states in the EU. rmt: C. Schweiger, & A. Visvizi, *Central and Eastern Europe in the EU Challenges and Perspectives Under Crisis Conditions* (lk 135- 148). Routledge.
- Kasekamp, Andres., & Hedberg, Masha. (2018). Baltic States. rmt: H. Meijer, & M. Wyss, *The Handbook of European Defence Policies and Armed Forces* (lk 1-23). Oxford: Oxford University Press.
- Kempe, Iris. (2005). *Filling in a strategic white spot on the European map*. Kasutamise kuupäev: 18. oktoober 2019. a., allikas Russia, the EU and the Baltic States : <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/moskau/03608.pdf>

- Kerikmäe, Tanel., Chochia, Arcil., & Atallah, Max. (2018). The Baltic States in the European Union. *Oxford Research Encyclopedia of Politics*. Kasutamise kuupäev: 8. märts 2020. a., allikas https://www.researchgate.net/publication/324945358_The_Baltic_States_in_the_European_Union
- Kiriya, Ilya. (2019). New and old institutions within the Russian media system. *Russian Journal of Communication*, 11(1), lk 6-21.
- Kommersant. (oktoober 2019. a.). *Kommersanti tutvustus*. Kasutamise kuupäev: 17. oktoober 2019. a., allikas Kommersanti ametli veebilehekülg: <https://www.kommersant.ru/about>
- Kunczik, Michael. (2003). Transnational public relations by foreign governments. (K. Sriramesh, & D. Vercic, Toim-d) *Global Public Relations Handbook: Theory, Research and Practice*, 399-424.
- Kyle, Joe. (2019). Contextualizing Russia and the Baltic States. *Orbis*, 63(1), 104-~115.
- Lamoreaux, Jeremy. W. (2014). Acting small in a large state's world: Russia and. *European Security*, 23(4), 565-582.
- Lamoreaux, Jeremy. W., & Galbreath, David. J. (2008). The Baltic States As 'Small States': Negotiating The 'East' By Engaging The 'West'. *Journal of Baltic Studies*, 39(1), 1-14.
- Laughey, Dan. (2007). *Key themes in media theory*. McGraw-Hill Education.
- Linström, M., & Marais, W. (2012). Qualitative news frame analysis: a methodology. *Communitas*(17), lk 21-38. Kasutamise kuupäev: 20. April 2020. a., allikas http://scholar.ufs.ac.za:8080/bitstream/handle/11660/3650/comm_v17_n1_a9.pdf?sequence=3&isAllowed=y
- Matthes, Jörg., & Kohring, Matthias. (June 2008. a.). The Content Analysis of Media Frames: Toward Improving Reliability and Validity. *Journal of Communication*, 58, 258-279.
- Neuman, W. Russell., & Guggenheim, Lauren. (Mai 2011. a.). The Evolution of Media Effects Theory: A Six-Stage Model of Cumulative Research. *Communication Theory* (1050-3293), 21(2), 169-196.
- Newman, Nicholas. (2018). Big Politics at Work Behind Nordstream 2. *Pipeline & Gas Journal*, 245(2), 39-41.

- Noshina, Saleem. (2007). U.S. Media Framing of Foreign Countries Image: An Analytical Perspective. (I. o. Studies, Toim.) *Canadian Journal of Media Studies*, Vol. 2(1), 2(1), 130-162. Kasutamise kuupäev: 13. veebruar 2020. a., allikas <https://cjms.fims.uwo.ca/issues/02-01/saleem.pdf>
- Onken, Eva.-Clarita. (2007). The Baltic states and Moscow's 9 May commemoration: Analysing memory politics in Europe. *Europe-Asia Studies*, 59(1), 23-46.
- Oxford English Dictionary. (2019). *Kujutluspildi seletus*. Kasutamise kuupäev: 4. märts 2020. a., allikas Oxford English Dictionary ametlik veebisait: <https://www-oed-com.ezproxy.utlib.ut.ee/view/Entry/91618?redirectedFrom=public+image#eid975405>
- Oxford English Dictionary. (2020). Kasutamise kuupäev: 1. märts 2020. a., allikas Oxford English Dictionary, The definitive record of English language: <https://www-oed-com.ezproxy.utlib.ut.ee/view/Entry/115635?rskey=yY4oeK&result=2#eid>
- Perchoc, Phillippe. (2019). European memory beyond the state: Baltic, Russian and European memory interactions (1991-2009). *Memory Studies*, 12(6), 677-698.
- Potter, James. W. (2012). *Media Effects* (1 tr.). Santa Barbara: Sage Publications, Inc.
- Raic Baltic. (2020). *Rail Baltica lugu*. Kasutamise kuupäev: 30. aprill 2020. a., allikas Rail Baltica ametlik veebilehekül: <https://rbestonia.ee/projektist/rail-baltica-lugu/>
- Raik, Kristi. (2016). Liberalism and geopolitics in EU–Russia relations: rereading the “Baltic factor”. *European security*, 25(2), 237-255.
- RIA. (oktoober 2019. a.). *RIA tutvustus*. Kasutamise kuupäev: 17. oktoober 2019. a., allikas RIA ametlik veebilehekül: <https://ria.ru/docs/about/index.html>
- Scheuele, Dietram. A. (1999). Framing as a theory of media effects. *Journal of Communication*, 49(1), 103-122.
- Scheufele, A. Dietram. , & Tewksbury, David. (2007). Framing, agenda setting, and priming: The evolution of three media effects models. *Journal of Communication*, 57(1), 9-20.
- Scheufele, A. Dietram, & Iyengar, Shanto. (2012). The state of framing research: A call for new directions. *The Oxford Handbook of Political Communication Theories*, 1-26. Kasutamise kuupäev: 11. Oktoober 2019. a., allikas <https://pcl.stanford.edu/research/2011/scheufele-framing.pdf>

- Simons, Greg. (2015). Perception of Russia's soft power and influence. *Public Relations Review*, 41(1), 1-13.
- Sleivyte, Janina. (2012). *Russia's European Agenda and the Baltic States*. London&New York: Routledge.
- Vartnova, Elelna. (2012). The Russian Media Model in context of Post- Soviet Dynamics. rmt: D. C. Hallin, & P. Mancini, *Comparing the Media systems beyond the Western World* (lk 119-143). Cambridge University Press.
- Алексеев, Д.И (2013). «РИА Новости»: особенность взаимодействия с региональными информационными партнерами. *Знак: проблемное поле медиаобразования*, 2(12), 14-16. Kasutamise kuupäev: 15. veebruar 2020. a., allikas <https://cyberleninka.ru/article/n/ria-novosti-osobennost-vzaimodeystviya-s-regionalnymi-informatsionnymi-partnerami>
- Анникова, В. А. (2008). Средства массовой информации в современной России. *Вестник Российского университета дружбы народов. Серия: Политология*(4), 122-129.
- Волков, Денис. Александрович., & Гончаров, Степан. Владимирович. (2017). Российский медиаландшафт: основные тенденции использования СМИ. *Вестник общественного мнения. Данные. Анализ. Дискуссии*, 1-2(124), 105-129. Kasutamise kuupäev: 9. veebruar 2020. a., allikas <https://cyberleninka.ru/article/n/rossiyskiy-medialandshaft-osnovnye-tendentsii-ispolzovaniya-smi>
- Воротников, Владислав. Владиславович., & Иванова, Наталья. Анатольевна. (2019). «Мягкая сила» России в странах Прибалтики в исследовательском фокусе: традиции, противостояние, конкуренция. Балтийский регион. *Политические науки*, 107-124. Kasutamise kuupäev: 11. veebruar 2020. a., allikas <https://cyberleninka.ru/article/n/myagkaya-sila-rossii-v-stranah-pribaltiki-v-issledovatel'skom-fokuse-traditsii-protivostoyanie-konkurentsia>
- Денисенко, Анатольевич. Виктор. (2013). Образ стран балтии в интернет -пространстве России: Контекст конфликтных ситуаций. *Европа*(12), 113-124.
- Кихтан, Андрей. Владимирович. (2018). Развитие и становление информационного агенста "Риа новости". *Научные достижения и открытия современной молодёжи*, 159-161.

- Марущак, Васильевна. Анастасия. (2012). Политико-социальный образ России в американском медиапространстве. *Журналистский ежегодник*(1), 93-96. Kasutamise kuupäev: 11. Oktoober 2019. a., allikas <https://cyberleninka.ru/article/n/politiko-sotsialnyy-obraz-rossii-v-amerikanskom-mediaprostranstve>
- Межевич, Николай. Мараточич. (2015). Россия и государства Прибалтики: некоторые итоги и перспективы межгосударственных отношений. *Балтийский регион*(2), 7-18. Kasutamise kuupäev: 13. veebruar 2020. a., allikas <https://cyberleninka.ru/article/n/rossiya-i-gosudarstva-pribaltiki-nekotorye-itogi-i-perspektivy-mezhgosudarstvennyh-otnosheniy>
- РИА Новости»: особенность взаимодействия с региональными информационными партнерами // Знак: проблемное поле медиаобразования. (2013). *Знак: проблемное поле медиаобразования*, 2(12), 14-16. Kasutamise kuupäev: 9. veebruar 2020. a., allikas <https://cyberleninka.ru/article/n/ria-novosti-osobennost-vzaimodeystviya-s-regionalnymi-informatsionnymi-partnerami>
- Симонян, Ренальд. Хикарович. (2003). Страны Балтии: этносоциальные особенности и общие черты. *Социологические исследования*(1), 59-66. Kasutamise kuupäev: 15. April 2020. a., allikas http://ecsocman.hse.ru/data/593/683/1231/007-Simonyan_R.H.pdf
- Симонян, Ренальд. Хекарович. (2004). *Социально-культурные процессы переходного периода в странах Балтии и России*. Докторская диссертация, Институте социологии РАН, Центре социальной динамики в северо-западном регионе постсоветского пространства, Москва.
- Федеральный закон. (14. огтш 2011. а.). *Статья 2. Средства массовой информации. Основные понятия*. Kasutamise kuupäev: 11. Veebruar 2020. a., allikas Закон о средствах массовой информации: <https://www.mchs.gov.ru/dokumenty/852>
- Шамшиев, Александер. (8. September 2016. а.). «В термине “Прибалтика” нет политической подоплёки. Kasutamise kuupäev: 15. April 2020. a., allikas Rubaltic.Ru.: <https://www.rubaltic.ru/article/politika-i-obshchestvo/080916-termin-pribaltika/>

LISAD

Lisa 1. Neuman ja Guggenheim meediaefektide jaotus (Neuman & Guggenheim, 2011, lk 175-176)

Table 1 The Six-Stage Model of Media Effects Theory Clusters

Historical Stage	Theoretical Refinement
I. Persuasion Theories 1944–1963	
1. Voting research (Lazarsfeld, Berelson, & Gaudet, 1944; Campbell et al., 1960)	Simple attitude change and behavioral modeling
2. Shannon linear model (Shannon & Weaver, 1948)	
3. Lasswell linear model (Lasswell, 1948)	
4. Persuasion/attitude change (Hovland, Janis, & Kelley, 1953; McGuire, 1969)	
5. Social learning (Bandura & Walters, 1963)	
II. Active Audience Theories 1944–1986	
6. Attribution theory (Heider, 1958; Kelley, 1967)	Motivated attention
7. Uses & gratifications (Herzog, 1944; Katz, Blumler, & Gurevitch, 1974)	
8. Parasocial theory (Horton & Wohl, 1956)	
9. Cognitive dissonance/social identity (Festinger, 1957; Tajfel, 1982)	
10. Minimal effects (Klapper, 1960)	
11. Selective exposure (Sears & Freedman, 1967)	
12. Disposition theory (Zillmann & Cantor, 1976)	
13. Media dependency (Ball-Rokeach & De Fleur, 1976)	
14. Elaboration likelihood model (Petty & Cacioppo, 1986)	
III. Social Context Theories 1955–1983	
15. Two-step flow (Katz & Lazarsfeld, 1955)	Interpersonal context of communication
16. Diffusion theory (Rogers, 1962)	

Joonis 1 Neuman-i ja Guggenheim-i meediaefektide jaotus (Neuman & Guggenheim, 2011, lk 175)

Historical Stage	Theoretical Refinement
17. Knowledge gap theory (Tichenor, Donohue, & Olien, 1970)	
18. Social networks/social capital (Granovetter, 1973; Putnam, 1995)	
19. Spiral of silence (Noelle-Neumann, 1974)	
20. Third person theory (Davison, 1983)	
IV. Societal & Media Theories 1933–1978	
21. Media hegemony/public sphere (Gramsci, 1933; Habermas, [1962] 1989)	Long-term accumulation of effects
22. Channel effects (McLuhan, 1964)	
23. Social construction of reality (Berger & Luckman, 1966)	
24. Differential media exposure (Clarke & Fredin, 1978)	
25. Cultivation theory (Gerbner, Gross, Jackson-Beeck, Jeffries-Fox, & Signorielli, 1978)	
V. Interpretive Effects Theories 1972–1987	
26. Agenda setting (McCombs & Shaw, 1972)	Beyond attitude change—salience, accessibility, and structure of attitudes
27. Priming (Iyengar et al., 1982)	
28. Framing theory (Iyengar et al., 1987)	
VI. New Media Theories 1996–	
29. Computer-mediated communication (Walther, 1996)	Expanded two-way communication, networking, expanded content choice

Joonis 2 Neuman ja Guggenheim meediaefektide jaotus (Neuman & Guggenheim, 2011, lk 176)

Lisa 2. Raamistamise riistad (Linström & Marais, 2012, lk 33)

Category	Examples
Rhetorical and other written/grammatical devices	Word choice; Metaphors; Exemplars Key words (presence and/or absence) Stock phrases (presence and/or absence) Sentences that provide thematically reinforcing clusters of facts or judgement Concluding statements and paragraphs
Technical devices (elements of news-writing, layout, visuals)	Headlines; Subheadings; Photo captions; Leads; Photographs; Layout (prominence of the article) Page placement (front page, etc.)
	All sources of information in article Who is quoted How are they identified Where is the quote placed in the story
	Quoting experts to claim empirical validity or facticity Quoting official sources to link certain points of view to authority Quoting a social deviant to marginalise certain points of view

Joonis 5 Raamistamise riistad (Linström & Marais, 2012, lk 33)

Lisa 3. Koodipuu

Meediakanal
RIA
Kommersant
Aasta
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
Balti riikide kajastamine
<i>Balti riikide mõiste</i>
Прибалтика
Страны Балтии
<i>Muud viisid</i>
Kolm riiki koosnimetatud
BL, spetsifilisemalt Leedu
BL, spetsifilisemalt Läti

BL, spetsifilisemalt Eesti
<i>BK koosnimetatud teised riigid/piirkonnad</i>
<u>Riikide ühendused/organisatsioonid</u>
Sõltumatu riikide ühendus
V4
NATO
<u>EL liikmesriigid</u>
Bulgaaria
Belgia
Hispaania
Suurbritannia kuna tegemist on sellega veel EL)
Iirimaa
Soome
Sloveenia
Slovakkia
Tšehhi
Ungari
Kreeka
Rumeenia
Soome
Poola
Saksamaa
Rootsi
Itaalia
Austria
Prantsusmaa
Malta
Taani
Ungari

<u>Muud riigid</u>
Iraan
Ukraina
Valgevene
Gruusia
USA
Venemaa
Aserbaidžaan
Norra
Šveits
<u>Piirkonnad</u>
Lääne piirkond
Euroopa
EL üldiselt
Ida piirkond
Põhja piirkond
Meediaraami teema
<i>Julgeolek</i>
<u>Koostöö</u>
NATO
Militaliseerimine
Kriisid
Gruusia kriis
Ukraina kriis
Süüria konflikt
Piiriküsimus
Zapani õppused
<i>Poliitika</i>

<u>Probleemid</u>
Ajaloo mõju
• Propaganda
Okupatsioon
Fašism
Õigus
• Vene elanikkonna õiguste rikkumine
• Kodakondsuse puudus
Neonatsism
Väljaränne
<u>Koostöö</u>
Sündmus/Üritus/Visiit
Idapartnerlus
• 3+3
EL ja Venemaa
• Meedia
• PKA leping
• Energiapoliitika
Balti riigid ja USA
Infrastruktuuri arendamine
• Rail Baltica
<u>Majandus</u>
<u>Majandusareng</u>
Majanduskriis
Ülekuumenemine
Majandusraskused
• Keskmine palk
• Kõrge töötus määr
• Ühinemise tagajärjed
• Inflatsioon
• Santsioonide tagajärjed

Balti riikide sõltuvus
Raha pesu
<u>Euroopa Liidu majanduspoliitika</u>
EL eelarve muutmine
Sanktsioonid Venemaa vastu
Eurotsoon
Komandeeringud
<u>Majanduskoostöö</u>
Energialane koostöö Venemaaga
• UCTE
• Baltiiski tuumaelektrijaam
• Kaliningrad
• Import
• Transiit
• Balti riikide lahkumine Venemaa energiasüsteemist
• Eksport
• Nord Stream
• Nord Stream 2
• Ökoloogiline risk
Kajastamise tonaalsus
Negatiivne
Positiivne
Neutraalne
Meediaruumide raamistamis viis/riist
<i>Tehnilised</i>
<u>Allikale viitamine</u>
b
EurActiv
Delfi
Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank

RT
Guardian
Maailemapank
The Financial Times
The International Herald
ITAP-TACC
<u>Pealkiri</u>
<u>Isiku arvamus</u>
Obama
Miln
Kallas
Kalashnikov
Urbanovitš
Tsilevish
Grostinš
Babõnina
Puškov
Eskobar
Elanikud
Kvasinevskij
Skvernelis
Ratas
Kučinskis
Krischer
Reinsalu
Pabriks
Olekas
Bush
Grõzlov

Burdžanadze
Šohin
Ansip
Karniete
Valenzuela
Aaviksoo
Zavoronkin
Leiškalns
Schäuble
Mironov
Tsizov
Lavrov
Putin
Aleksandrov
Barroso
Belov
Danilov
Grybauskaite
Kerry
Kubilius
Kuznetsova
Luik
Paet
Pavlenko
Pranculis
Rõbak
Saakašvili
Tusk
Ušackas

Vaitiekunas
Veller
<u>Pilt/Joonis</u>
<i>Retoorilised</i>
Süüdistus
Metafoorid
Märksõnad
Meediaraami seos Venemaaga
Puudub
Kaudne
Otsene

Lisa 3. Kasutatud artiklid (RIA)

РИА Новости. (2004). *Ситуация с соблюдением прав нацменьшинств в странах Балтии будет обсуждаться на саммите Россия-ЕС 25 ноября в Гааге - МИД.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20041122/739891.html> [Kasutatud 13 Mai 2020].

РИА Новости. (2004a). *Белоруссия в 2005 году завершит работы по демаркации и юридическому оформлению прибалтийского участка границы.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20040917/683808.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2004b). *В 2005 году 266 пар поездов обеспечат международное сообщение в странах СНГ и Балтии.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20040916/682642.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2004c). *В Амстердаме пройдет Евразийский транспортный форум.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20041122/739266.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2004d). *В Киеве начнется заседание украинской-латвийской комиссии по торгово-экономическому сотрудничеству.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20040617/613536.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2004e). *Вопрос с положением русскоязычного населения в странах Балтии следует решить до их вступления в ЕС - Миронов.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20040224/533570.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2004f). *ЕС еще предстоит поработать над гарантиями прав человека в Латвии и Эстонии.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20040520/593484.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2004g). *Западным авиакомпаниям выгодно вступление Балтии в ЕС.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20041031/721315.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2004h). *Страны Балтии не должны совершать ошибку, лишая русскоязычное население законных прав - немецкий парламентарий.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20041115/734187.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2004i). *Украина надеется на более широкие возможности для сотрудничества с Европейским Союзом после расширения объединения.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20040501/581602.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2005). *Вопрос о вступлении в ЕС Украины и Грузии сейчас не рассматривается.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20050509/39957090.html> [Kasutatud 15 Mai 2020].

РИА Новости. (2005a). *Ансип: газопровод по дну Балтики представляет опасность для экологии.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20051103/41985955.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2005b). *Балтийский газопровод меняет расклад сил в Европе в пользу Москвы.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20050916/41412589.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2005c). *Бурджанадзе: отношения с Прибалтикой очень важны для Грузии.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20051005/41608743.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2005d). *Буш в Прибалтике будет говорить о соблюдении прав нацменьшинств.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20050506/39942830.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2005e). *В Риге пройдет конференция по соблюдению Рамочной конвенции.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20051129/42247798.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2005f). *Грызлов: Госдума займет жесткую позицию в отношении стран Балтии.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20050527/40429974.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2005g). *Для Латвии неприемлем “британский” проект бюджета ЕС - эксперт.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20051213/42473362.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2005h). *Квасьяневский: позиция РФ по Прибалтике скажется на отношениях с ЕС.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20050507/39946573.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2005i). *Кремль считает доклад комиссара СЕ по правам человека объективным.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20050527/40425349.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2005j). *Латвия выступает против “британского” евробюджета.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20051206/42333242.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2005k). *Латвия не просила у Еврокомиссии разрешения на закупку топлива в РФ.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20050912/41369719.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2005l). *Лидеры России и ЕС обсудят положение нацменьшинств в Прибалтике.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20051004/41587364.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2005m). *Шохин: транзит через Прибалтику экономически выгоден этим странам.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20051027/41910806.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2006a). *Прибалтийские проблемы Евросюза.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20060320/44549420.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2006b). *РАО ЕЭС уменьшит экспорт и увеличит импорт электроэнергии.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20061013/54791983.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2006c). *СЕГ не представляет экологической угрозы для стран Балтии.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20060410/45514903.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2007a). *Буш поддержал стремление Прибалтики к энергетической независимости.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20070212/60610504.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2007b). *МИД России обратил внимание ЕС на положение нацменьшинств в Прибалтике.* [Võrgumaterjal] Leitav:

<https://ria.ru/20070317/62153659.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2007с). *Россия обеспокоена нарушением прав человека в ряде стран ЕС и Балтии.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20070412/63519503.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА (2008). *Путин: нужно перевести экспорт нефтепродуктов из портов Прибалтики.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20080514/107347215.html> [Kasutatud 13 Mai 2020].

РИА Новости. (2008a). *Главы Грузии, стран Балтии и Польши приедут на форум по “голодомору.”* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20081110/154767925.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2008b). *Конференция “Разрушение Берлинской стены” пройдет в Литве.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20080605/109262593.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2008с). *Путин: нужно перевести экспорт нефтепродуктов из портов Прибалтики.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20080514/107347215.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2008d). *Раскол Европы стал одним из итогов саммита ЕС по Грузии - эксперты.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20080902/150896293.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2008e). *Совет ЕС разрешил Еврокомиссии начать переговоры по новому соглашению.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20080526/108417178.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2009a). *Депутат: обвинения РФ в выводе денег через Прибалтику - политические.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20090720/177999162.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2009b). *Латвия не довольна европейским судом.* [Võrgumaterjal] Leitav : <https://ria.ru/20090225/163198920.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2009с). *Польша, Литва и Украина создают свою “совместную армию.”*

[Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20091117/194172210.html> [Kasutatud 13 Mai 2020].

РИА Новости. (2009d). *Страны Балтии стали лидерами по инфляции в Евросоюзе в 2008 году*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20090123/159905348.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2010a). *БалтЭС поможет укрепить экономические отношения РФ с Европой - эксперт*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20101217/309905627.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2010b). *Истребители Франции приступили к патрулированию неба стран Балтии*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20100104/202915707.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2010c). *Италия летом 2011 г определится по участию в создании Балтийской АЭС*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20100426/226909262.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2010d). *Калининград может получать газ через Прибалтику, минуя Белоруссию*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20100619/247911120.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2010e). *Контракт на укладку грунта у Nord Stream получило голландское СП*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20100426/226962363.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2010f). *Швеция и страны Восточной Европы против “замораживания” бюджета ЕС*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20101221/311550965.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2010g). *Эстония не видит в России врага, заявил министр обороны Аавиксоо*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20101207/305713817.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2011a). *Покупать электроэнергию у БалтАЭС могут Польша и страны Прибалтики*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20110218/335732058.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2011b). *Россия, Германия, Франция и Голландия запускают “Северный поток.”* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20111108/483431107.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2012a). *Лавров называл позором для ЕС явление безгражданства в Прибалтике.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20120314/594274755.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2012b). *Лидеры России и ЕС обсуждают на саммите сотрудничество в энергетике.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20121220/915657628.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2012c). *Посол ЕС в РФ признал, что права русскоязычных в Прибалтике нарушают.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20120530/660834681.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2012d). *“Северный поток” удвоится.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20121008/768880795.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2013a). *Германия не будет покупать электроэнергию с Балтийской АЭС.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20130415/932625020.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2013b). *Еврейская община РФ: ЕС должен реагировать на попытки оправдать нацизм.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20131121/978674012.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2013c). *Литва приступает к обязанностям страны-председателя в Совете ЕС.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20130701/946708865.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2013d). *Международная конференция по политике безопасности в Мюнхене.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20130201/920473515.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2013e). *Обама в преддверии саммита G20 встретится с президентами стран Балтии*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20130729/952853991.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2013f). *Обама и лидеры стран Прибалтики обсудят безопасность в регионе*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20130730/952875228.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2013g). *Путин поручил за три месяца решить вопрос с допэнергомоощностями*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20130826/958691089.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2013h). *Симпозиум по защите прав соотечественников проходит в Таллине*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20131217/984510119.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2013i). *“Союзмолоко” призывает ограничить поставки белорусской продукции*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20130828/959233207.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2013j). *Шойгу об “Искандерах”: где хотим, там и размещаем*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20131218/984963098.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2014a). *Delfi: влияние мер РФ на страны Балтии оказалось масштабнее прогнозов*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20140813/1019879565.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2014b). *Австрия поддержит назначение Могерини на пост главы дипломатии ЕС*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20140716/1016268770.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2014c). *Бондаренко: Украина идет по грузинскому сценарию псевдореформ*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20141206/1036938387.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2014d). *В ГД сочли цинизмом установку мемориала на месте “Бронзового солдата.”* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20140207/993682306.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2014e). *Восточная Европа: усердный рекрут на передовой “холодной войны.”* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20141216/1038477473.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2014f). *Глазьев: ЕС из-за санкций против РФ может потерять до триллиона евро.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20140404/1002584828.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2014g). *Каллас: без Rail Baltica “все станут считать нас пигмеями.”* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20141215/1038395234.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2014h). *Лавров подверг критике позицию ЕС по “негражданам” в странах Балтии.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20140121/990384101.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2014i). *Латвийский политик назвал Евросоюз клубом эгоистов.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20140506/1006764240.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2014j). *Латвия не планирует расторгать с Россией договор о поставках газа.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20140507/1006843338.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2014k). *МИД РФ заявляет о распространяющейся политической моде на русофобию.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20140826/1021500764.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2014l). *Премьер-министры стран Балтии и Польши обсуждают проект Rail Baltica.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20140203/992656622.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2014m). *Рик Розофф рассказал о “троянском коне” Запада на землях бывшего СССР.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20140515/1007848214.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2014n). *СМИ: ЕС больше заботится о правах человека не у себя, а за границей.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20140616/1012268388.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2014o). *СМИ: ЕС не поддержал действительно пострадавшие от эмбарго РФ страны.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20141010/1027766097.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2014p). *СМИ: Прибалтика готовится к возможному прекращению поставок газа из РФ.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20140508/1006977403.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2014q). *СМИ: проблемы ЕС ставят под угрозу реализацию “европейской мечты.”* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20141105/1031828231.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2014r). *СМИ: санкции против России раскололи страны Вышеградской четверки.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20140902/1022490167.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2014s). *Фермеры из Балтии, пострадавшие от эмбарго РФ, устроят акцию протеста.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20141201/1036002281.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА (2015). *Американский журналист: позиция США по Украине оторвана от реальности.* [Võrgumaterjal] РИА Новости. Leitav: <https://ria.ru/20150222/1049116674.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2015a). *DWN: Берлин и Париж в сомнениях по вопросу антироссийских санкций.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20150319/1053385609.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2015b). *Stratfor: США дали понять, что готовы смягчить санкции против России.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20150519/1065321959.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2015c). *Аналитик: Украина - главная ошибка и фатальная авантюра Европы.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20150426/1060964156.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2015d). *Аналитики: страны Балтии планируют проекты с экологическими рисками.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20150211/1047184717.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2015e). *В ЕС нет единства по вопросу санкций, но их отмены ждать не приходится.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20150317/1052929269.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2015f). *BBC Великобритании начинают охранять пространство над странами Балтии.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20150505/1062695310.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2015g). *Встреча глав МИД стран Европы с участием Украины началась в Словакии.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20150312/1052311232.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2015h). *ЕБРР снизил прогноз роста ВВП Эстонии в 2015 году до 2,2% с 2,5%.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20150119/1043232406.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2015i). *Евросоюз обрекает свою “периферию” на смерть.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20150210/1046886600.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2015j). *МИД РФ: вес в ЕС стран Балтии раздувается на антироссийской истерии.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20150310/1051710739.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2015k). *Милн о ситуации вокруг Украины: натовские ястребы пустились напролом.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20150305/1051030774.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2015l). *Путин оценил вхождение Прибалтики и Украины в энергосистему Евросоюза.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20150606/1068494362.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2015m). *Пушков: около трети стран ЕС выступают против новых санкций.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20150316/1052794388.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2015n). *Русская молодежь стремится покинуть Прибалтику, но выбирает Европу.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20150904/1229366532.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2015o). *Свен Миксер пригласил Испанию к участию в работе штаба НАТО в Таллине.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20150218/1048395421.html> [Kasutatud 13 Mai 2020].

РИА Новости. (2015p). *СМИ: Россия передала Евросоюзу свой санкционный черный список.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20150530/1067276775.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2015q). *Флорес: США делают все возможное, чтобы нарушить перемирие на Украине.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20150312/1052139692.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2015r). *Эскобар: США теряют Европу, выпуская Германию из-под контроля.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20150512/1063976171.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2016a). *Лавров: страны Прибалтики терпимы к неонацизму, а ЕС и США молчат.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20160301/1382462292.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2016b). *Обозреватель Forbes: ЕС смягчит санкции против РФ раньше ожидаемого срока.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20160701/1455712473.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2016с). *СМИ: Польша и Балтии не удалось убедить ЕС в ужесточении санкций против РФ.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20161020/1479621200.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости (2017а). *Экономике не нужны люди. России не повторить “восточноевропейского чуда.”* [Võrgumaterjal] РИА Новости. Leitav: <https://ria.ru/20170516/1494376911.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2017b). *ЕК обязала балтийские страны согласовать вопрос электросетей с Европой.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20170921/1505246036.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2018а). *За поддержку санкций ЕС должен помочь грузами, считают перевозчики Латвии.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20180228/1515451112.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

РИА Новости. (2018b). *Прибалтийские страны поддержат Варшаву в споре с ЕС о судебной реформе.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://ria.ru/20180309/1516055444.html> [Kasutatud 5 Mai 2020].

Lisa 5. Kasutatud artiklid (Kommersant)

Коммерсантъ (2004). *РФ требует от стран Балтии европейских стандартов.* [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/974032?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2004a). *Европейский треугольник.* [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/462947?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2004b). *Естественный отпор.* [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/466015?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2004c). *“Зеленый коридор” расширяют.* [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/476167?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2004d). *Саммит отложен до худших времен.* [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/523081?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2005a). *Квота на сотрудничество.* [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/636912?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 6 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2005b). *Лесные братья и сестры.* [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/2294906?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud

9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2005c). *Официальное мнение*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/615316?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 6 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2005d). *Официальное мнение*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/575648?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2005e). *Прибалтика и Польша начали борьбу против СЕГ*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://www.Коммерсантъ/doc/607464?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2005f). *Цифры*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/861922?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2006a). *Восточноевропейский клин*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/675938> [Kasutatud 6 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2006b). *Всемирный банк разделил страны на классы*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://www.Коммерсантъ/doc/646084?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2006c). *Европа берется за Грузию*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/713709?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 6 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2006d). *ЕС откроет энергорынки в июле 2007 года*. [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/656068?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2006e). *Прибалтийские политики защищают сырьевую независимость Европы*. [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/641531?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 6 Mai 2020].

Коммерсантъ (2006f). *Готовят объединение энергосистем Украины, Молдавии и ЕС*. [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/1699337?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ (2006g). *Евро может быть введено в странах Балтии к 2010 году*. [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/995404?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 6 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2007a). *“Газпром” обогреем Лумбу*. [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/781716?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 6 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2007b). *Демократия в рамках правил*. [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/2300050> [Kasutatud 6 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2007с). *На Nord Stream случилась экологическая катастрофа.* [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/821161?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 6 Mai 2020].

Коммерсантъ (2008). В Брюсселе состоится чрезвычайное заседание Европейского совета. [Võrgumaterjal]. Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/1712370?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2008а). *Балтика испытает прилив энергетики.* [Võrgumaterjal] Leitav :
<https://www.Коммерсантъ/doc/899135?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2008b). *Война в Грузии расколола Европу.* [Võrgumaterjal] Leitav :
<https://www.Коммерсантъ/doc/1011427?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2008с). *Грузия: что на кону для Украины? (The Washington Post, США).* [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/1016542?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2008d). *Дональд Туск: по ПРО еще нет окончательного решения.* [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/849688?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 6 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2008е). *Европа раскололась об Грузию.* [Võrgumaterjal] Leitav :
<https://www.Коммерсантъ/doc/1011125> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2008f). *Европарламент проголосовал против “Северного потока.”* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://www.Коммерсантъ/doc/910880> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2008g). *Единое энергетическое пространство.* [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/896211?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2008h). *Инфляция выводит Прибалтику из зоны евро.* [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/878516> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2008i). *Инфляция как постсоветское явление.* [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/1098825?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2008j). *Литва вернулась к вето.* [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/891846?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2008k). *Общегазовые ценности.* [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/900133?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2008l). *Соглашение несогласных.* [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/1081604?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2008m). *США безгранично благодарны союзникам.* [Võrgumaterjal] Leitav: <https://www.Коммерсантъ/doc/1043990?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2009a). *Антикризисная вертикаль*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/1172861?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2009b). *Белоруссия нашла евросоюзника*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/1123161?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2009c). *Европа надела новый железный занавес*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/1128251?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2009d). *Конгресс США торпедирует Mistral*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/1296295?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2009e). *Страны Балтии приравняли сталинизм к нацизму*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/1225957> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2009f). *Упавший быстрее и поднимется*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/1268836?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020]. Коммерсантъ (2009a). ЕС утвердил фонд экстренной помощи в размере 25 млрд евро. [Võrgumaterjal] Коммерсантъ. Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/1715728?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ (2009g). *Странам Балтии отказали в экстренном вступлении в зону евро*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/1715232?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1>

95%D0%A1 [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ (2009h). Страны ЕС решили увеличить вклад в МВФ наполовину. [Võrgumaterjal]Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/1715083?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ (2010). Страны Европы выступили против замораживания бюджета ЕС. [Võrgumaterjal]Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/1561936?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2010a). *Балтийская АЭС теряет конкурентов.* [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/1552462?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2010b). *“Газпром” выдувают из прибалтийских труб.* [Võrgumaterjal] Leitav:

<https://www.Коммерсантъ/doc/1479139?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2010c). *Польша вырезает кусок из “Газпрома.”* [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/1496804?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2010d). *Эстония войдет в еврозону с 2011 года.* [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/1412909?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2011a). *В Прибалтике предсказывают новый кризис.* [Võrgumaterjal]

Leitav :
<https://www.Коммерсантъ/doc/1776114?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2011b). *“Великобританию просто постепенно к этому вынуждают.”* [Võrgumaterjal] Leitav :
<https://www.Коммерсантъ/doc/1834400?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2011c). *«Договориться — титанический труд».* [Võrgumaterjal] Leitav :
<https://www.Коммерсантъ/doc/1663814?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2011d). *Евросоюз поддержал Австрию.* [Võrgumaterjal] Leitav :
<https://www.Коммерсантъ/doc/1682448?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2011e). *Закрытое окно в Европу.* [Võrgumaterjal] Leitav :
<https://www.Коммерсантъ/doc/1578216?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2011f). *Иммигранты нарушили Шенгенский договор.* [Võrgumaterjal] Leitav:
<https://www.Коммерсантъ/doc/1634630?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2011g). *“Интер РАО” выветривается в Прибалтику.* [Võrgumaterjal] Leitav :
<https://www.Коммерсантъ/doc/1681076?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud

9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2012a). *Зона евро приостановила падение*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/1934951> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2012b). *Прибалтика отгораживается от контрабандного бензина*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/1918668?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2012c). *Россия и ЕС свернули разногласия*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/2096851> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2012d). *Безработица в еврозоне осталась на максимальном уровне*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/1847939?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2012e). *ЕС создал фонд инфраструктурных сетей объемом 50 млрд евро*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/1955799?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2013a). *“Газпром” открыл границу для Прибалтики*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://www.Коммерсантъ/doc/2330784?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2013b). *На войну с Сирией призвали цифры*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/2272237?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2013с). *«Надо честно признать: у нас есть разногласия»*. [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/2314565?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2013d). *Сплотились одной ценой*. [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/2186618?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2013е). *Страны Балтии могут выиграть от ассоциации Украины с ЕС*.

[Võrgumaterjal] Leitav: <https://www.Коммерсантъ/doc/2330160> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2014а). *“Европейский союз загоняет ситуацию в тупик.”* [Võrgumaterjal]

Leitav: <https://www.Коммерсантъ/doc/2469276> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2014b). *“Консенсус маячит где-то в перспективе.”* [Võrgumaterjal]

Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/2599663?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2014с). *НАТО хочет разместить войска в Восточной Европе*.

[Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/2466986?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2015а). *Беженцам открыли страны пошире*. [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/2806250?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2015b). *Евросоюз назначил цену мигрантам*. [Võrgumaterjal] Leitav :

<https://www.Коммерсантъ/doc/2735330?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0>

%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1 [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2015с). *Лидеры стран ЕС поработали по распределению*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/2756821> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2015d). *Перегородки на высшем уровне*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/2810309?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2015е). *«Солидарность ЕС дает сбой»*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/2799114?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2015f). *Страны ЕС строят газопровод в обход России*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/2832683?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2015g). *США выделили \$500 тыс. на борьбу с российской пропагандой в Прибалтике*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://www.Коммерсантъ/doc/2785846> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2016а). *Брюссель взяли в энергокольцо*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3155344?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2016b). *Информационная война пришла в Европарламент*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3020048?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2016с). *Командировки внутри Евросоюза сохраняются*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3043637> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2016d). *НАТО варшавского договора*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3035165?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2016е). *Прибалтика попала на аукцион*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/2926572?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2016f). *«Российское вмешательство в дела Украины заставило НАТО действовать»*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3034916?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2016g). *Россию и США предостерегают от чрезмерного сближения*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/2983159?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2016h). *Совет Россия—НАТО соберется в Брюсселе*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://www.Коммерсантъ/doc/2993320?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2016i). *«Это политика, в которой есть и общие интересы, и противоречия»*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://www.Коммерсантъ/doc/3030606> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2016j). *В Финляндии планируют создать центр по борьбе с*

«гибридными» угрозами. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3149597> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2016k). Германия приняла больше всего мигрантов среди стран Евросоюза в 2015 году. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/2932064?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2016l). Джозеф Байден и президенты стран Балтии обсудили сотрудничество в сфере обороны. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3071032?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2016m). Страны Балтии подписали документы для строительства магистрали Rail Baltic. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3018988?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2017) Александр Новак о возможной выдаче Еврокомиссии мандата на переговоры с РФ о статусе Nord Stream 2. Nord Stream 2 обойдет Брюссель по воде. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3428558> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2017a). *Nord Stream 2 заткнут Третьим энергопакетом.* [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3436424?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2017b). *Nord Stream получил хороший Совет ЕС.* [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3481953?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2017c). *Непокорный газопровод*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3436165?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2017d). *Прибалтика хочет «военного Шенгена»*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3407765?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2017e). *Третий энергопакет спускают в море*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3344150?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2017f). *Третий энергопакет спускают в море*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3344150?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2018a). *Еврокомиссия взяла под контроль экспорт «Газпрома»*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3637793?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2018b). *Европейским санкциям могут облегчить вход и выход*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3738892?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2018c). *ЕС упрекают в слабой борьбе против отмывания денег*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3732589?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1>

95%D0%A1 [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2018d). *Энергетический железный занавес*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3569717?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2018e). *Глава МИД Германии: ЕС нужна новая политика по отношению к России*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://www.Коммерсантъ/doc/3657355?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2018f). *ЕС намерен продлить санкции против России на 6 месяцев*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://www.Коммерсантъ/doc/3828236?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2018g). *Литва надеется на усиление военного присутствия США в странах Балтии*. [Võrgumaterjal] Leitav: <https://www.Коммерсантъ/doc/3592622?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2018h). *Премьер Эстонии назвал вопросом безопасности отсоединение энергосистем Балтии от РФ*. [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3649472?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2018i). *Спикеры парламентов Литвы, Латвии и Польши заявили об угрозе со стороны «Северного потока-2».* [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3569414?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2018j). *Туск уверен, что Евросоюз в декабре продлит экономические санкции в отношении России.* [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3818302?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2018k). *Экологи призвали Ангелу Меркель остановить строительство Nord Stream 2.* [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3516660?query=%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%8B%20%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%B8%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

Коммерсантъ. (2018l) *Маргрете Вестагер, еврокомиссар по конкуренции.Европротокол для «Газпрома».* [Võrgumaterjal] Leitav : <https://www.Коммерсантъ/doc/3638245?query=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%A1> [Kasutatud 9 Mai 2020].

SUMMARY

THE IMAGE OF THE BALTIC STATES AS MEMBER STATES OF THE EUROPEAN UNION IN RUSSIAN MEDIA IN 2004-2018

Kristina Kirpitsjova

We can observe that current media plays significant part in the regulation of international relations. This bachelor's thesis analysed the state and image of the Baltic States as a member state of the European Union through the eyes of Russian media channels in 2004-2018. The choice of sources represented assumed that the media channels differed in their views. For this reason, state owned (RIA) and opposition (Kommersant) media channels were selected for this analysis.

The qualitative content analysis of media texts was based on the concept of framing, as the latter is the newest and currently least studied media effect in political communication. 108 articles from 'RIA' and 107 articles from 'Kommersant' were selected for this study.

This thesis highlights the main media frames that each media channel uses to cover the Baltics. Two groups of media frames were identified. The first group turned to the analysis of the forms of use of the term 'Baltic States'. The second group examined the frames according to the topic. The research direction of the work also made it possible to study the nature of the Baltic factor from the perspective of Russian media channels.

The analysis revealed that during the period under review, the state-owned channel most often broadcasted Baltic States from negative point of view. Opposition media channel, however, took more a neutral stance.

Also, through the period during the study of the coverage of Baltic States, three media frames were identified which were broadcasted by both media channels. The Baltic States as 1) violators of the rights of the Russian population in the country 2) opponents of the Nord Stream project 3) strong supporters of the sanctions imposed on Russia.

In most cases when both media channels addressed Baltic States 1) preferred term to use for Baltic States was "Pribaltika" 2) member states were affiliated most often with Poland, Russia and the United States.

**Lihtlitsents (piirangutega) lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele
kättesaadavaks tegemiseks**

Mina, Kristina Kirpitšjova (isikukood: 49805280236)

annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

„Balti riikide kui Euroopa Liidu liikmesriikide ühiskuvandi muutus Venemaa meediakanalites
aastatel 2004-2018“, mille juhendaja on Heiko Pääbo

1. reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
2. üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu alates pp.kk.aaaa kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
3. olen teadlik, et nimetatud õigused jäävad alles ka autorile;
4. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus, 18.05.2020

Kristina Kirpitšjova